

D: La 10

ULB Halle

3/1

000 884 197

Sb

Geldmeister
Bonn 1843

ܩܪܝܢܐ ܕܥܘܢܐ ܕܩܪܝܢܐ

ܕܩܪܝܢܐ ܕܩܪܝܢܐ

ܩܪܝܢܐ

Id est,

Grammatica linguae Domini nostri Iesu Christi,

S I V E

GRAMMATICA SYRIACA

Tribus libris tradita,

Quorum primus vocum singularum proprietatem,
Secundus Syntaxin, Tertius figuras Gram-
maticas & praxin continet.

Omnibus adeo breviter & dilucide explicatis ut men-
struo spatio (uti Praefatione ad Lectorem docetur)
ipsa linguae medulla exugatur.

Opera & studio

*GULIELMI BEVERIDGII e Col. S. Iohann.
Cantabr. φιλολόγου.*

In usum Bibliorum *πολυγλωττῶν Waltoniensium.*

ܐܢܬܘܢ ܩܪܝܢܐ ܕܩܪܝܢܐ ܕܩܪܝܢܐ

I Cor. II. 1. *Estote imitatores mei sicut & ego sum Christi.*

L O N D I N I,

Excudebat **THOMAS ROYCROFT, &**

Venales prostant apud *Octavianum Pulleyn.* 1658.

Pancula hæc errata quæ ex Typographi incuria irrepserunt, Benignus Lector, priusquam libellum hunc evolvat, sic corrigat.

P Ag. 13. lin. 1. lege *ettal*. p. 25. l. 20. l. *Fœmininorum*. p. 48. l. 13.
p. 56. l. 14. *Benonin* (plur. *Benon*) p. 81. l. 13. illi. p. 89. 9. *Benon* p. 91. l. 5.
Benon bis. 96. 6. post præfixam addas notam interi? p. 127.
10. Testamento. p. 135. l. 14. *interrogativum*. p. 138.
l. 6. ut. p. 140. 10. dele *Et*. Et si quæ alia occurrant, inter legendum emendentur.

In tractatu de Linguis Orientalibus.

pag. 3. l. 35. hallucinamur. p. 4. 22. interim. p. 61. sacrarumque. l. 4. de-
spicantur. p. 7. 35. cæcutiretis. p. 9. 21. prorupimus. p. 13. 30. post Ec-
clesia dixit, addas notam interrog? p. 13. 37. ex illa. p. 26. 7. textum.
p. 34. 31. ostentandum.

DOCTOPIENTISSIMO,
&
NOBILISSIMO
Literarum & Literatorum Mecœnati
D. ANT. TUCKNEY SS.

Theologiæ Doctore, & ejusdem facultatis in Celeberrima Academia Cantabrigiensi, Professore,
& St. Johannis Collegii Præfecto.

Proles hac nostra (Professor & Præfecte admodum reverende) te aliquo modo agnoscit patrem, adeoque & te omnimodo ambit patronum: Nisi quod Paternis amoris tui radiis concepta & fota fuisset, in lucem solarem nunquam prodiiisset. Ardentissimus enim tuus ille erat Linguarum Orientalium amor, de sacris cordis tui recessibus continuo ebulliens, qui animum nostrum in hæc studia primus inflammavit. Ardentissimus, inquam, tuus Linguarum Orientalium amor, quo non in nostro tantum sed & in aliorum perquamplurimum pectoribus sacer hic ignis accenditur. A te acceptum ferat Ecclesia, tibi æternas agant habeantque gratias Sacrarum Literarum studiosi, quod ad sensum Scripture eruendum latior & felicior jam patet aditus. Tempus erat quo S. S. Theologiæ cultores in Versionum & Translationum atrio quasi & vestibulo contenti stabant, jam autem in ipsum Sanctum Sanctorum cum summo Veteris Testamenti sacerdotem, in ipsa Dei loquentis adyta penetrare flagitant.

Tempus erat quo **לשון הקודש** vel ipsi characteres miri videbantur & monstrosi, jam autem ipsa non minus quam Latina aut Græca colitur. Jam Alma ma-

Epistola Dedicatoria.

ter Academia & linguas Orientales didicit. Jam bi-
na ipsius ubera puro & Syncero politioris Literatura
lacte distenta tument. Vix unicum est videre muscum li-
teris librisque Hebraicis destitutum. Imo in bicipiti
hoc Parnasso sacra hac lingua tam altas radices egerit,
ut omnes pene Musa in hoc unicum studium consen-
tiunt. Adeo ut non tantum lingua Hebraica sed &
alia Orientales adorantur: non tantum mater sed &
ipsa filia ambiuntur. Et ex multis quibuscum mihi
res fuerit, propriis hausi auribus, se aliis, linguam præ-
sertim Syriacam, sacram illam Jesu Christi Servatoris
nostri vernaculam, addituros. Quod cum apud me ta-
citus revolvi, non potui non gravissimo doloris tangi
pungique stimulo, quod tanta nobis sit Syriacarum Gram-
maticarum indigentia, ut vix una inter omnes biblio-
polas sit inveniri: aut si qua forte fortuito invenia-
tur, prob dolor! tanto exponitur quaestu, ut vel ipsum
pretiū perquamplurimos a tam Sacro studio deterreret. Et
quod magis adhuc dolendum fuit, si qua forsitan inventa &
coëmpta fuerit, ad Novum tantū Fædus intelligendum in-
serviret. Nec mirum videatur: Quicumq; enim eruditi in
sacris hisce studiis Grammaticalem antehac navarunt ope-
ram, nunquam tam beatos habuerunt oculos, quibus ve-
tus Testamentum Syriacum, Cimmeriis tunc temporis in-
voluntum tenebris, intuerentur. Cum hoc ideo ineffabi-
li Dei gratia & incredibili Piorum & Doctorum nostra-
rum industria in manus nostras accidit, legi & perlegi,
(quantum videlicet graves aliorum negotiorum compedes
quibus devinctus fuerim, paterentur) ut aliqualem sal-
tem in utrunque Fædus Grammaticam colligerem. Non
quasi tam superbienti evehebar animo, ut perfectam & un-
dique completam compingere susciperem Grammaticam.
Absit, procul absit ut turgida istiusmodi cogitatio nostris in-
præcordiis hospiretur: sed animo tantum habui, ut im-
mensi hi nostri labores doctioribus aliis & eruditiori-
bus saltem incitamento fuerint, ut quod juvenilis no-
stra

Epistola Dedicatoria.

stra prateriit imbecillitas, ipsi suppleant. Interim autem non vereor quin aliquis ipsam medullam sacrae huiusce linguae, in aliis Grammaticis ob V.T. indigentiam, desideratã, ex opella hac nostra sugat. Hinc, hinc est quod sacra quaedam audacia animum nostrum occupavit, qua spero te aequi bonique consulturum, si primitia haec nostra messis, (utpote primis & calidioribus juventutis, cum nondum scilicet vigesimam viderim aristam, & postremis canicularibus collecta diebus,) primo Deo & deinde Tibi (& postremo toti etiam Collegio) melioris loco Sacrificii, ob innumera tua in me collata beneficia, Eucharistici, offerrentur. Non est, fateor, ut aliquid de talis opellae dignitate gloriola aucuparer: quod autem tuis sub auspiciis, tua sub tutela emissã fuerit & patrocinio, nemo, uti spero, hunc honorem mihi denegaverit. Valeas itaque (Dignissime Praefecte & Professor Reverendissime) Deo, Ecclesia, Academia, Collegio, tibi & nobis vivas valeasque. Imo Deus Opt. Max. in terris valetudinem & aetatem plusquam Nestoream, & in Caelis vitam aeternam largiatur. Ita ardens fervensque exoptat & precatur

E museo nostro sub aedibus
D. Joh. Maynard,
Londini. Jun. 23. 1658.

Honoris tui observantissimus

Gul. Beveridgus

φιλανατολιόγλωττης.

Præfatio

Præfatio ad Lectorem.

ANimo semel habui (Benevole lector), aliquid de linguarum Orientalium præsertim Syriacæ (uti mos apud alios Grammaticos invaluit) præstantia, utilitate, ac necessitate hic præfari. Dum hæc autem mecum serio volutavi, tot in animum se cateratim intruserunt, ut præfationis limites longe transilirent. Istis ideo hic omiſſis & in alium locum reservatis, pauca tantummodo de operis scopo & linguam hæc addiscendi ratione præfari libet. In ipſo autem limite præmonendum est, neminem Syriam facile introiturum, nisi qui Judæam primam invaſit, quod nemo viz. linguam Syriacam facilis ediscat nisi qui Hebraicam aliquo modo vallet. Hebraicus ideo es? huc accedas, & dicam quomodo menstruo spatio, modo horulam unam & alteram in libello hoc evolvendo indies impendas, etiam Syriacus evadus. Prima itaque et secunda Grammaticæ pagina potestatem Alphabeti Syriaci per literas Hebraicas tibi non ignotas habes expressam: adeo ut omnes literas Syriacas ita exprimas uti easdem in lingua Hebraica exprimere solitus fuisti. Omnes ideo literas hic expressas & subsequente parte capituli explicatas primo die memoria tradas fideliter custodiendas. Proximo consonantibus vocales adjicias, e quibus perfectam exurgescet vocabulum. Hisce tertio die alias addas vocabuli circumstantias, ut Dagesh, Raphe, &c. 3°. et 4°. capite comprehensas. Jamque ipsam lectionem aggrediaris, quæ ex hisce cognitis sponte oriatur. Quæ etiam ut facilius attingatur, cuique vocabulo Syriaco literas & vocales Hebraicas subjeci, per quas lectionis veritatem examines & eandem multum promoveas. Lectione absoluta in nomen procedas, cui duos concedas dies. Ad declinationes autem memoriæ imprimendas multum adjuvabit, si exempla ad utriusque finem producta diligenti animo insigas. In hisce enim præcedentes regala continentur, explicantur, confirmantur. Proximum diem Prono-

mini

Præfatio ad Lectorem.

*mini largiaris, quod sedulo lectum & intellectum, & fi-
 deli animo inscriptum vellem, utpote quod sæpe occurrit,
 idque venustis Syriacismis scatens. Prædictis una hebdo-
 made superaris, jam ipsum verbum invadas, cui & totam
 hebdomadam liberaliter impertiaris. Hic autem regulis
 generalibus & specialibus haud oscitanter observatis, (he
 enim multum lucis ad Paradigma intelligendum afferunt,
 multumque ad ipsam lingue medullam exugendam conse-
 runt) Paradigma verbi perfecti tenaci animo infixum ha-
 beas necesse est. Hoc cognito non est ut multum sudoris in-
 ter verba imperfecta emittas; pauculis enim illis que
 hinc & inde inter ista disperguntur, regulis serio perpen-
 sis, hæc ex Perfecto statim cognoscuntur. Inter Imperfecta
 vero desinentia } & eorum inflectionem præcipue attendas,
 utpote que & frequentiora & verbo Perfecto dissimiliora
 occurrunt. Hincq; est quod fusius & plenius hæc quam
 reliqua explicantur. Quod ad partes orationis indeclina-
 biles ad finem primi libri detrasas spectat, illas etiam in
 hac hebdomade obiter includas. Primo libro prostrato, ad se-
 cundum te protinus accingas, quem aequali imo majori fa-
 cilitate in fugam des. Vellem autem ut totum a capite ad
 calcem legas, adeo ut omnes regulas, cum opus fuerit, in me-
 moriam revoces. Maxima difficultas capite 4. de Pron.
 cum verbo latet. Non autem est ut nimis scrupulosus sis
 in affixis illis animo committendis, modo semel bisve dili-
 genter perlegas. Sufficiat intimis autem eorum scrutinium
 & particulariorem cognitionem ad praxin referas, et si quid
 inter legendum occurrit de memorie sinu lapsum, huc re-
 curras & diligentius recordas. Una autem hebdomada
 ad librum hunc secundum percurrendum satis superq; erit.
 Nec etiam est ut plus temporis in tertium profundas. Hoc
 autem obnixè peto, ne ad praxin te conferas donec figuras
 hæc Grammaticas pene ad unguem didicisti. In hisce
 enim præcipui lingua idiotismi, & peculiare & eleganti-
 ores loquendi formula continentur. Adeo ut mirum pro-
 fecto videatur, priores Grammaticos has ut & totam pe-*

Præfatio ad Lectorem.

ne Syntaxin tam alto silentio præterisse. Ne quid autem ad perfectam hujusce linguæ sacra adeo nobilisque cognitionem desideretur, præter accentus, sententiarum distincti- onem, & numerandi rationem, paucula de arte Metrica hisce subjunxi, quæ, si in Poeseos delectamenta natent unquam saliva dentes, ad oria consulas. Toto libello hoc jam revoluto (quem ideo tam minutum et contractum ivi ut citius, imo menstruo, ut videtur, spatio a quovis mediocris ingenii, ab aliis longe citius, revolvatur) ipsam praxin aggrediaris, qua in regulis aliisq; in libro contentis recolligendis te excerceas, & ad ulteriorem lectionem paratior evadas. Ut hanc autem feliciter instituas, Lexicon Ferrarii, aut si illud nullibi prostat, Trostii, aut Buxtorfii Junioris Lexicon Chaldaicum & Syriacum in promptu habeas. Nullum (scilicet) horum ad Vetus Test. intelligendum (Ferrarii Lexicon optime) inserviet. Nec ullum aliud adhuc e Vet. Test. collectum extat. Bibliorum nostrorum $\pi\omicron\lambda\upsilon\gamma\lambda\omicron\tau\iota\sigma\tau\omicron\nu$ Editores inter alia linguarum Orientalium Lexica, unum Syriacæ se promiserunt edituros. Faxit Deus promissis stent et fidem obligatam liberent. Si aliter autem forte fortuito eveniret, Lexicon a vobis jam dudum inceptum, sed ob melioris illius in omnes linguas conceptam spem diu neglectum, plenum et perfectum dare conabor. Si in libello autem hoc jam edito rudis et incomptus stylus tibi fortasse non arrideat, scias vellem me non Rhetoricum sed Grammaticum hic agere, nec linguam Latinam ad ornandam sed linguam Syriacam ad docendam studere. Nec inconsulto quidem fenestras hasce ad lumen intromittendum præcipue erectas obscuro Rhetorice furo & pigmentis non illivi, ne præcipuus earum usus impediretur. Quo magis enim ornata eo magis etiam obscura essent. Si quid autem arrideat, si quid commodi & emolumentum a laboribus hisce nostris tibi exsurgescat, id, ut & quodcumque tibi a Deo solo acceptum seras. Et interim nihil mihi nisi $\sigma\omicron\alpha\delta\alpha$ $\mu\epsilon\lambda\lambda\alpha$ & errata, nihil mihi nisi menda, & $\alpha\upsilon\alpha\rho\tau\eta\mu\alpha\lambda\alpha$ ascribas. Et ut omnia a Deo accepta habes, sic & ei aternas habeas, agas, degasque gratias: cui sit laus & gloria nunc & in secula seculorum.

G. B.

GRAMMATICÆ SYRIACÆ

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

De Consonantibus.

In fine In med. In initio Potest.

Olaph		ⲓ	ⲓ	ⲓ	ⲓ
Beth		ⲃ	ⲃ	ⲃ	ⲃ
Gomal		Ⲅ	Ⲅ	Ⲅ	Ⲅ
Dolath		ⲅ	ⲅ	ⲅ	ⲅ
He		Ⲇ	Ⲇ	Ⲇ	Ⲇ
Vau		ⲇ	ⲇ	ⲇ	ⲇ
Zain		Ⲉ	Ⲉ	Ⲉ	Ⲉ
Cherh		ⲉ	ⲉ	ⲉ	ⲉ
Teth		Ⲇ	Ⲇ	Ⲇ	Ⲇ
Jud		ⲇ	ⲇ	ⲇ	ⲇ
Coph		Ⲉ	Ⲉ	Ⲉ	Ⲉ
Lomad		ⲉ	ⲉ	ⲉ	ⲉ

B

In fine In medio In initio Potest.

Mim.	מ	מ	מ	מ	מ
Nun	נ	נ	נ	נ	נ
Semchath	ס	ס	ס	ס	ס
Ae	א	א	א	א	א
Pe	פ	פ	פ	פ	פ
Tsode	צ	צ	צ	צ	צ
Koph	כ	כ	כ	כ	כ
Rish	ר	ר	ר	ר	ר
Shin	ש	ש	ש	ש	ש
Tau	ת	ת	ת	ת	ת

§. 1. Quædam inter hæc Syrorum literas aliis annectantur, quædam vero non; & earum quæ annectantur, quædam & antecedenti & consequenti, aliæ antecedenti tantum annecti possunt: Hæcque facile ex hac tabula dignoscantur.

§. 2. Quæ ideo habent terminum alicujus lineæ dextrorsum simul & sinistrorsum spectantem, cujusmodi quatuordecim in secunda columna collocantur, utrinque annecti possunt, sic

ב נ ח ט י כ ל מ נ ס ע פ ק ש

At hæ literæ si ante vel post se habent alias, quæ nexum

nexum hunc non patiantur, manent ut in prima columna depinguntur. Quæ habent terminum dextrorsum tantum spectantem, cujusmodi sunt reliquæ octo in secunda columna, antecedenti tantum annectantur, sic

בא בר ביה בו בוצ בר בת
 כן כח כס כז כח כט

§. 3. Præterea Formæ L ; , nullo modo annecti possunt. Hinc L ; , semper scribuntur in principio dictionis, ac in medio & fine, (ubi etiam forma , scribitur,) quando antecedens litera cum consequenti connecti nequit.

In fine dictionis sequentes nonnihil mutantur, uti videre est in tabula.

וּ וְ עַ עֲ עָ עִ
 י יֵ יָ יִ יֵ יִ

§. 4. Duabus illis literis } & > concurrentibus, prior posterioris sequitur ductum : ideoque si } præcedat, sic pinguntur > אר ; si >, sic > לא. At

notandum est, si duo > > in fine concurrant, in Bibliis nostris Polyglottis, sic scribuntur, >>, at in anti-

quibus codicibus sic >>, ut >> malel, locutus est. Aliquando vero in initio etiam vel in medio, sic scribuntur, ut >> בליליה בליליה blelio i. e. in nocte, Joh. 3. 2. sed hoc rarissimum.

Est & alia literarum ligatura, quandoque in Bibliis Polyglottis observanda, ut >> ער, >> לא &

& ejusmodi, quæ facile usu cognoscantur. Ubi tamen notandum est, quod cum } & > ita conjungantur, *Lomad* terminat dictionem præcedentem, & *Oloph* incipit sequentem, ut $\text{אֱלֹהִים וְעַלְמַי}$ *super parietem*.

Levit. 5. 9. ubi } pertinet ad אֱלֹהִים , & legendum est, $\text{אֱלֹהִים וְעַל אֲסֹתָי}$, ut antea. Hunc etiam in modum ultimæ literæ aliarum dictionum præcedentium, & primæ consequentium sæpe conjunctæ occurrunt, adeo ut duo hæc vocabula ita conjuncta, unum tantum esse videntur, ut $\text{בְּמִשְׁכְּנֵי בְנֵי כְּסָפֵד וְכֹהֵן}$

in tabernaculo temporis, pro כְּסָפֵד וְכֹהֵן

$\text{בְּמִשְׁכְּנֵי וּבְנֵי דְלִמְצָרַיִם}$ Exod. 28. 21. Sic דְּלִמְצָרַיִם

$\text{עַל גֹּבַי סִרְמָתַי}$ *super aram*, pro עַל מְדִבְחָה

Levit. 6. 9. Et hujusmodi plurima occurrunt, quæ diligenter sunt observanda, aliter magnam, incipientibus præsertim, inter legendum parient difficultatem.

§. 5. Tres literæ א א ו } aliter interdum pronunciantur, quam scribuntur. Primo ideo duobus } concurrentibus, posterius sicut א pronunciat, ut אֵירֹךְ *ojar aer*, sic etiam } in *benoni quiescentium* ו, ut קֹיָם סִימָן *Kojem, stans. 2.* א in initio dictionis si notetur vocali (א,) & א sequente ו tantum sustinent vocales suas sicut }, ut אֵלֶּפֶת *ileph (non jileph)*

dicat.

§ Lib. I. Cap. I. De consonantibus.

didicit. Hinc ante א interdum ponitur ׃, & א vocalem suam (ʳ) in ׃ transfert, ut pro יָדוּדוּ ⁹ido manus fit יָדוּדוּ. Sic ׃חאד meminit.

§. 6. Ratione organi literæ dividuntur in Gutturales, Linguales, Palatinas, Dentales, & Labiales; ut apud Hebræos.

In hac autem distinctione communis regula est, quod, Literæ ejusdem organi facile inter se commutantur. Et hoc modo multæ voces Hebræicæ in linguam Syriacam transmigrant, ut ab Heb. אֶזְרָא aurum, fit Syr. אֶזְרָא. Sed hæc usu potius quam præceptis Grammaticis sunt discenda; nos brevitati studemus.

§. 7. Ex literis illæ ׃ אֵ׃ sunt quiescentes, ׃ quiescit in ʳ, ʳ, & ʳ in medio & fine, ut אֶזְרָא אֶזְרָא Alogo, Deus; אֶזְרָא אֶזְרָא meculro ci- bus; אֶזְרָא אֶזְרָא baja consolatus est: in (ʳ) quiescit in medio, ut אֶזְרָא אֶזְרָא mimro verbum: אֶזְרָא quiescit in (ʳ) in medio, & fine, ut אֶזְרָא אֶזְרָא מלכותו, & אֶזְרָא אֶזְרָא malcu regnum: in vocali (ʳ) quiescit tantum in nominibus peregrinis, ut אֶזְרָא אֶזְרָא. Jud אֶזְרָא quiescit tantum in (ʳ) & (ʳ) idque in medio & fine, ut

כח לי mibi, כח גליל reuelantes.

§. 9. Priusquam manum tollam de hac tabula, observanda est & alia literarum figura, difficilior quidem & minus usitata, quæ a quibusdam *Estrangula* audit, & in Titulis & inscriptionibus librorum & capitum usurpari solet. Sic ideo depinguntur,

כח גליל
 כח גליל
 כח גליל
 כח גליל

CAP. II.

De vocalibus & diphthongis.

§. I. SYri quinque solummodo habent vocales, sed duplici forma pictas, *antiqua & recenti*. *Antiqua* fit per notas quasdam a Græcis vocalibus parumper variatis ortas. *Recens* fit per puncta variis modis disposita. Omnes autem vocales duplici insigniuntur nomine, altero a nominibus propriis, altero a natura vocalis petito. Sequens tabula omnia indicabit.

אָבְרוֹחַם	Abrohom	}	a	א	Heb.
vel	vel		א		
פֶּתְבַח	Pethaco	}	e	פ	Heb.
vel	vel		פ		
עֶשְׂבַּיִן	Essajo	}		ע	Heb.
vel	vel		ע		
רְבּוּזָא	Revoisa.	}		ר	Heb.
			ר		

יִשְׁכּוֹן	Ischok	}	י	י	י	Heb.
vel	vel					
שְׂוֹף	Chevosfo.	}	ו	ו	ו	Heb.
vel	vel					

וֹדוֹם	Odom	}	ו	ו	ו	Heb.
vel	vel					
זְקוּפּוֹב	Zequopbo	}	ו	ו	ו	Heb.
vel	vel					

וְרִיזוֹ	Urijo	}	ו	ו	ו	Heb.
vel	vel					
וְסוֹסוֹ	Otsotfo.	}	ו	ו	ו	Heb.
vel	vel					

Sic

ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב
ba	be	bi	bo	bu			
ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב
	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב

§. 2. Formæ punctorum situm suum semper observant excepto unico isto in ot sotsot seu Urijo, Quod aliquando est supra o, valetque [u] breve, seu Heb. ו, ut בּוֹ ב. Aliquando vero infra, valetque [u] longum, seu Heb. ו, ut בּוּ ב. Reliquæ vocales non distinguuntur quantitate sicut Hebraicæ, uti nec agnoscunt Pathach furtivum, sicut illæ.

§. 3. Formæ notarum nunc infra, nunc supra litteram pro commoditate collocantur, ubi notandum, quod (u) nunquam scribitur sine o, nisi in וּבּוּ omnis & וּבּוּ propter. Hic etiam notandum,

quod vocalis *odom* ad ea adhibetur, quæ Hebraicis characteribus per *camets longum* efferuntur: adeoque si vox Syriaca illis characteribus scribatur, *odom* per *camets* exprimitur, ut לְלַיְלָה° לְלַיְלָה° *revelavit.*

לְלַיְלָה° לְלַיְלָה° *verbum.*

§. 4. Utraque autem figura in eadem dictione pro libitu permisceantur. Neque omnis consonans, in antiquis præsertim codicibus, semper suas debitas habet scriptas vocales, sed aliquando syllaba, imo tota dictio destituitur vocalibus, quæ ex analogia Grammatica sunt supplendæ. Hunc etiam in modum *vocales*, in illis præcipue codicibus, non semper illis literis ad quas pertinent, ascribuntur, sed quandoque præcedentibus literis, quandoque subsequentibus, ut in

בְּנֵי° בְּנֵי° *filiis*, ibi (בְּ) ponitur supra ב , cum revera pertinet ad sequens נ , & debuit recte scribi

בְּנֵי° בְּנֵי° *benai.* At hoc etiam ex analogia Grammatica est corrigendum. Dixi autem in antiquis præsertim codicibus. In Bibliis enim nostris *Polyglottis* tanta, tam incredibilis adhibetur diligentia, ut non tantum omnis dictio, plerunque omnes suas habet vocales (ubi ullas, in quibusdam enim libris nullæ ascribuntur vocales quia non erant in primis exemplaribus) sed & quæque litera propriam.

§. 5. Ex hisce vocalibus cum consonantibus ו & י conflantur Diphthongi. ו ideo quatuor facit Diphthongos, primo, [*au*] præcedente (ו), ut אֲוֹלַד° אֲוֹלַד° *antedb genuit.* 2. [*eu*] præcedente (י) & interveniente ו , ut

וַיִּשְׁתֵּי עִמִּי אֶת־כֶּסֶף עֶשְׂרֵת אֲנָשִׁים. Eshteu, bibam illud. 3. [iu] precedente (ו,) ut נִוְבְדִיו נִסְכְּוֹתוֹ נָוֶדְדִי nauvedia perdet eum. [ou] post alterum o cum vocali (ו,) ut שְׂוֹדֵי שְׂוֹדֵי שְׂוֹדֵי shondoio promissio. Jud vero facit 2 Diphthongos, 1. [ai] precedente (ו,) ut מַלְכַי מַלְכַי malkai reges mei. 2. [oi] precedente (ו,) ut קַדְמוֹתָ קַדְמוֹתָ קַדְמוֹתָ Kadhmoitbo prima.

CAP. III.

De Sheva, Dagesh, Raphe, & Mappic.

§. 1. **O**mnis consonans vere destitutus vocali intelligitur sub se habere Sheva simplex. Primo, dixi, vere destitutus, quia consonans aliquando non videatur habere vocalem, cum revera habet, quoniam, ut dixi, omnis vocalis non semper exprimitur, sed aliquando subintelligitur. 2. dixi, intelligitur, Sheva enim nunquam apud Syros exprimitur, sed eo nomine quod nulla vocalis exprimitur nec exprimi debet, Scheva intelligitur. 3. Dixi, simplex, Syri enim nullum agnoscunt Scheva compositum.

§. 2. Scheva nunc mobile est, nunc quiescens, mobile est. 1. In initio Dictionis. 2. Post socium. 3. Post Dagesh i. e. quando litera Schevata habet vim דָּגֶשׁ Dagesh, ut in Conjug. Pabel, ut כָּתְבוּ כָּתְבוּ carebob. scripsit eam. 4. Aliquando post vocalem longam. Quiescit vero post brevem, plerumque post longam, & aliquando in fine. Sed hæc habet cum Heb. communia.

§. 3.

§. 3. Scheva nunquam immediate præcedit $\tau\bar{\rho}$ Olaph, ideoque } semper transfert vocalem suam in præcedens Scheva, ut pro וְיִשְׁאַרְךָ petiit, fit

וְיִשְׁאַרְךָ , pro וְיִשְׁאַרְךָ Centum, fit וְיִשְׁאַרְךָ .

§. 4. Jud initiale nunquam sub se admittit Scheva mobile, sed pro eo semper recipit (ν), illudque (ν) transfert in literam servilem, si quæ præcedat, & ipsummet fit quiescens, ut pro וְיִשְׁאַרְךָ natus est,

fit וְיִשְׁאַרְךָ .

§. 5. Duobus Schevajim in initio vocis concurrentibus, prius mutatur in (ν), ut in וְיִשְׁאַרְךָ jussit,

☉ habet Scheva, præfigas o, quod etiam debuit habere Scheva, & fit וְיִשְׁאַרְךָ & jussit. Et hac voca-

lis (ν) invariata manet, alia litera accedente, ut וְיִשְׁאַרְךָ cæli, præfigas ☉ quod debet habere

Scheva, & erit וְיִשְׁאַרְךָ in cælis, præfigas iterum ☉ quod etiam debuit habere Scheva, & tamen (ν) supra ☉ non mutatur, sed fit וְיִשְׁאַרְךָ qui in cælis Mat. 6. 10.

§. 6. Hic autem observandum, quod verbum in quo vocalis $\tau\bar{\rho}$ } transfertur in locum præcedentis Scheva, literas illas וְיִשְׁאַרְךָ sibi præfixas retinere, ac si adhuc inciperet cum Scheva, ut וְיִשְׁאַרְךָ

& petiit.

§. 7.

§. 7. Scheva aliquando mutatur, idque 1. sub *guttur*-
turalibus in (°) vel (°) ut אֱלֹהִים אֱלֹהִים *Dewa*
 pro אֱלֹהִים אֱלֹהִים . Sic & אָמַר אָמַר *dixit* pro
 אָמַר אָמַר . 2. In verbis a Jud incipientibus mutatur
 in (°) ut יָלַף יָלַף *didicit*, pro יָלַף יָלַף .

Hic etiam diligenter observandum quod Scheva qui-
 escens sequente Scheva mobili mutatur in vocalem (°),
 ut מִשְׁכְּנֵהוּ מִשְׁכְּנֵהוּ *tabernaculum ejus*, pro
 מִשְׁכְּנֵהוּ מִשְׁכְּנֵהוּ Gen. 9. 21. נִתְּפַקַּדְךָ נִתְּפַקַּדְךָ
restituet te, pro נִתְּפַקַּדְךָ נִתְּפַקַּדְךָ Gen. 40. 13.
 מִדְּבַחַתְּךָ מִדְּבַחַתְּךָ *altare*, pro מִדְּבַחַתְּךָ מִדְּבַחַתְּךָ
 Exod. 29. 16. נִחְקָטָהּ נִחְקָטָהּ *occidatur*, pro
 נִחְקָטָהּ נִחְקָטָהּ Lev. 14. 16. יִשְׁמְעוּן יִשְׁמְעוּן
audient, pro יִשְׁמְעוּן יִשְׁמְעוּן Deut. 14.

ii. Sed hujusmodi perquamplurima legenti passim
 occurrunt. Unicum ideo aliud mihi observasse suffi-
 ciat, vid. quod hanc ob causam o quæ efficit Diph-
 thongum aliquando movetur, & Diphthongus deper-
 ditur, ut כִּכְבֵּדָה כִּכְבֵּדָה *stella*, pro כִּכְבֵּדָה כִּכְבֵּדָה
 Gen. 15. 5.

§. 8. *Dagesb* est punctulum supra literas *begadke-*
phat

phat positum, quod tollit earum aspirationem, ideoque vocatur קושי סֶפֶּה *Kushoi durities*. Impri-
mitur autem illis literis, 1. ab initio vocis, ut
תַּלְמִידָא *discipulus*. 2. Post literam
quiescentem, ut מַלְכָּא *rex*.

§. 9. Raphe est punctulum infra literas *begadkephas*
positum, quod illas cum aspiratione pronuntiandas osten-
dit, ideoque dicitur רִוְכָךְ וְסֶפֶּה *mollities*: subjicitur
autem illis literis, 1. Si ipsæ efferantur per *Scheva*
quiescens, ut בְּרוּךְ בְּרוּךְ *brunch genu*: nisi aliud

Scheva quiescens præcedat, tunc enim habent סֶפֶּה
Kushoi seu *Dagesh*, i. e. non aspirantur, ut בַּזְּרָא
bazt, non *bazth*, *rapuisti*; פְּלַגְתָּא פְּלַגְתָּא *plagt*,
non *plagth*, *divisisti* vel *separasti*. 2. Post *Scheva* mo-
bile, ut, בְּרִכְתָּא בְּרִכְתָּא *bur-kyho*, *benedictio*.

3. Post quasvis vocales, ut אֶכָּל אֶכָּל *echal*
comedit.

§. 10. Hic præterea notandum, quod ubicunque *Da-
gesh* forte apud Hebræos vel Chaldaeos locum habet, ibi
etiam apud Syros literæ per *Kushoi* sunt efferendæ,
ut in conjugationibus gravibus, defectivis prima *nun*,
vel secunda radicali & nominibus ab hinc derivatis &
ejusmodi, quæ usu discantur. At tales quidem voces

leges תִּי דָּגֶשׁ fortis observant, ut אֶתְּלָא *ettal*,

illa. הָיָה אֵלֶּיךָ *ipſa*. Sic מִי אַתָּה *quis?* מִי אַתָּה

ex. Sic denique $\text{רַע הָיָה לְיִשְׂרָאֵל}$ *malus*. $\text{רַע הָיָה לְיִשְׂרָאֵל}$ *miser*. Sic *malus* & *miser* non puncto, ſed tantum puncti ſitu diſtinguuntur. Alia inter legendum poſſis obſervare.

§. 2. Inter verba hoc punctum *perſonas* & *tempora* diſtinguit. Idque 1. ſubſcriptum denotat *omnes perſonas prateriti*; excepta prima ſingulari, ut פָּדַדְתִּי *mandavit*; &c. At tertia ſingularis ſceminina habet punctum ſuperſcriptum; ut פָּדַדְתָּ *mandavit illa*.

2. Aliquando denotat *imperativum* & *infinitivum*.

3. *Omnes perſonas Futuri* exceptis primis utriuſque numeri, ut $\text{יְצַדֵּק בְּיָמָיו}$ *mandabit*. Superpoſi-

tum indicat 1. *Primam prateriti*. 2. *Benoni*, ubi etiam denotat vocalem. 3. *Primam ſingularis ſimul & pluralis futuri*, ut, $\text{יְצַדֵּק בְּיָמָיו}$ *mandabimus*.

§. 3. *Ribbui* (גְּבֻהֵי ; גְּבֻהֵי i. e. *multiplicatum*)

fit ex duobus punctis ſimul concurrentibus, quæ denotant in *nominibus* utriuſque generis numerum pluralem, ut $\text{פְּתִיחַת סְפִירָה}$ *פְּתִיחַת סְפִירָה*

גְּבֻהֵי i. e. *ſepulchra patentia ſunt guttura eorum*: ubi etiam obſerves, quod litera ג quæ ſemper unum punctum in vertice geſtat, unum ſolummodo recipit, quod ſi unquam tertium addatur, id

id vocalem, vel tempus, vel Kushoi, vel aliquid simile significat. At puncta hæc non tantum pluralibus, sed singularibus Collectivis apponuntur, & etiam aliquando, etsi admodum raro, aliis singularibus, at quæ etiam tum significationem habent pluralem, ut

Jacob. 3. 3. $\text{יָצְאוּ} \text{פִּי} \text{הַסּוּסִים}$ in ore equorum, ubi

יָצְאוּ est nomen singulare, at habet significationem pluralem, ideoque habet *Ribbui* seu duo illa puncta superscripta.

At pluralibus semper ascribuntur, nisi in masculinis in ע quando verbi substantivi vim in se habent, ut

$\text{יְהִיְתְּוּ} \text{אַתֶּם} \text{גִּבּוֹרִים}$ i. e. qui potentes estis.

In verbis autem hæc puncta denotant tantum fœmininum genus pluralis numeri, ut צִוְּתֶינָהּ mandate fœm.

§. 4. Ut punctum sic etiam *Lineola* pro vario situ varia indicat, ut, si supra ponatur, indicat 1. Vocem contractam, ut עֵל pro עֲלֶיךָ gloria. קִי pro קִי־יֵשׁוּעַ Sanctus. יְהִי pro יְהִי־יְהוָה gratia, quæ sæpe ita contracta occurrunt in Revelationibus a Lud. de Dieu editis. 2. Literam numerum indicantem, ut ב. 2. י. 4. 3. Vocativam particulam ו o. 4. Indicat literam subjectam quiescere & per Scheva efferendam esse sequente altera litera quiescente, ut, $\text{מַלְכֵי} \text{בְּנֵי} \text{יִשְׂרָאֵל}$ malkebo regina : & hinc a quibusdam

buidam nominatur $\overset{0}{\text{L}}\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{G}}\overset{0}{\text{O}}\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{D}}$ *marhono*, quasi *currere faciens*, quia facit ut litera quæ subjicitur cursim proferatur. Si infra ponatur, indicat 1. *Orium* illius literæ cui subjicitur, ut vid. in pronunciando occultaretur : ut $\overset{0}{\text{A}}\text{---}\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{D}}$ *mdito urbs*. Sic $\overset{0}{\text{D}}$

$\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}$ *bar-nosh Filius hominis*. $\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{J}}$ $\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{D}}$ *Kore-no*,

Voco ego. Hinc sæpe evenit, ut litera cui hæc Lineola subjicitur, in eandem cum præcedente Dictionem

coalescat; ut $\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}\overset{0}{\text{D}}$ *Barnosho*. $\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}\overset{0}{\text{D}}$ *Koreno*: illa vid. litera cui hæc subjicitur prorsus ejecta. Hinc fit ut } in *Græcis* nominibus quæ facta sunt Syriaca

non pronunciatur, ut $\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}\overset{0}{\text{D}}$ $\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}\overset{0}{\text{D}}$ i. e. *Æros*.

2. In *imperativis* formæ *Passivæ* (de quibus infra)

indicat absentiam vocalis, ut $\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}\overset{0}{\text{D}}$ *ethpakd, mandator*,

$\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{D}}\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}\overset{0}{\text{D}}$ *Estakl, intellige*. 3. In *Carminibus*

metri gratia priori quiescentium subduda vim habet vocalis (*) vel (v) ideoque dicitur $\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}\overset{0}{\text{D}}$

$\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}\overset{0}{\text{D}}$ *meditari faciens*, quia facit, ut litera tardi-

us legatur. Et sic opponitur $\overset{0}{\text{I}}\overset{0}{\text{U}}\overset{0}{\text{J}}\overset{0}{\text{D}}$ de quo

supra.

Nec tantum Lineola supra & infra literam, sed & intra literas ejusdem Dictionis Syris in usu est, scilicet, cum vocabulum aliquod in duas partes dividere iis non secus ac Hebræis pro absurdo habeatur, quancunque spatium aliquod lineæ replendum linquitur, inter literas illas quæ antecedenti vel consequenti an-

necti

necti possunt, ducunt lineam, quæ utramque conjungat, vel aliquando lineam connexionis longiorem faciunt, ut $\text{נְשַׁמְשְׁנִי נִשְׁמַעְנִי}$ ministrabit mihi. Et sic in cæteris.

Exemplum Lectionis.

אָמַר הוּ דַמְסַדָּד אָמַר הוּ דַמְסַדָּד
 דְּלִין אִין יֵאָחַא אָנָּה דְּלִין אִין יֵאָחַא אָנָּה
 עֵינֵל אִמִּין הָא מְרִינָה עֵינֵל אִמִּין הָא מְרִינָה
 יֵשׁוּעַ טִיבִיתָה דְּמֶרוּ יֵשׁוּעַ טִיבִיתָה דְּמֶרוּ
 יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָה עִם יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָה עִם
 כְּלָהוּן קְדִישָׁא אִמִּין כְּלָהוּן קְדִישָׁא אִמִּין

Dicit ille qui testatur ista, Etiam venio cito, Amen. Veni Domine Jesu. Gratia Domini nostri Jesu Christi sit cum omnibus vobis Sanctis, Amen. Revel. 22. 20.

C A P. V.

De nomine ejusque Accidentibus.

§. I. **I**N prima hac Grammatices parte, seu in vo-
 cum singularum proprietate explicanda, com-
 munem utpote planiorem observabimus methodum, &
 omnes partes orationis quanta possumus brevitate per-
 curemus.

C

In

In nomine ideo, ejus species, numerus, genus, casus, & declinatio sunt spectanda.

§. 2. Ratione *speciei* nomen vel *nudum* est seu *primitivum*, quod folis literis radicalibus constat, vel *derivativum*, quod aliquas ex literis (quæ hoc vocabulo artis comprehenduntur) אֲמַנְתִּי אֲמַנְתִּי ad *tergum* vel ad *frontem* vel ad utrumque suscipit. Huic autem numero, vid. תֹּוּן אֲמַנְתִּי, aliqui addunt ם, ut in מַלְכֵּנוּ מַלְכֵּנוּ regnum, quod tamen non magis inter Syr. אֲמַנְתִּי quam ׀ in מַלְכֵּנוּ inter Heb. הָאֲמַנְתִּי est recensendum. Alii addunt ם, ut in אֲמַנְתִּי שְׁלֵהֲבִיתָהּ flamma. Hoc tamen ad radicem Syriacam pertinet, etsi non ad Hebraicam.

§. 3. Huc etiam pertinent adjectiva *denominativa* & *diminutiva*, quorum illa formantur abiectione literæ emphaticæ ׀ (de qua postea,) & assumptione ם, ם, vel ם, ם, ut ם, ם, spiritus, ם, ם, ם, ם, vel ם, ם, spiritualis. Ad hæc pertinent etiam *Patronymica* & *Gentilia*. Diminutiva autem formantur insertis ante ׀ emph. ם vel ם, ut ם, ם, homo, ם, ם, vel ם, ם, homuncio.

homuncio. Fœminina autem inferunt אִשָּׁה^h ut
 עֵינַי^v oculus, אֵינַי^h ocellus.

§. 4. Ratione numeri nomen est vel *singularis*,
 vel *dualis*, vel *pluralis* numeri. Etsi Syri *Plurali*
 sæpissime pro *Duali* utuntur. *Distinctio* autem nu-
 merorum in declinationibus patebit.

§. 5. Ratione generis nomen est vel *masculinum*
 vel *fœmininum*, (pro neutro nunc *masculino* nunc *fœ-*
minino utuntur.) Hoc autem vel *significatione* vel *ter-*
minatione est dijudicandum.

Significatione ut apud Hebræos. Hanc ideo illis
 relinquimus, cum illis enim tantummodo nobis res est:

Terminatione fœminina sunt. 1. quæ desinunt
 in אֵ, servile, ut מַלְכָּה^v regina. 2. Quæ
 terminantur in וֹ, ut לֹחֵץ^v resectio, vel in
 quaecunque L non radicalem. Sic etiam & horum
 Apocope, ut אֲרָם^v pro אֲרָמָה^v regnum.

3. Cum ׀ sit communis *emphaticis masculinorum* &
fœmininis, an terminata nuda ׀ sint fœminina aut
 masculina usu tantum dignoscendum est. Cætera quæ
 sub horum numero non continentur, אֵסִי וְנִי תֹ אֲרָם־
 סוֹר, sunt masculina. At quædam sunt & masculina
 & fœminina, ut omnia numeralia a decem ad centum,
 & aliqua alia quæ sectioni referimus.

§. 6. *Casus* sunt sex, qui ita formantur, Nomin.
 מֶלֶךְ^v rex. Gen. מַלְכָּה^v regis. Dat. מַלְכָּה^v
 regi. Acc. מֶלֶךְ^v אֵ vel מַלְכָּה^v regem. Voc.

— vel — o rex. Ab.

— a rege. Plur. nomin. —

reges. Gen. — regum. Et sic de cæteris,

addito videlicet օ genitivo, ֶ dativo, ִ vel ֵ

accusativo, ֹ vocativo, (quod tamen sæpe deest,) &

ֻ ablativo, vel etiam ֶ , ut — gladio.

§. 7. Declinationes sunt duæ, prima masculinorum, secunda fæmininorum. Harum commune accidens est forma *Emphatica & Constructa*. Forma *Emphatica* in genere hic idem valet ac ִ demonstrativum apud Hebræos, vel ὁ apud Græcos, ut Græc. ὁ ἀνὴρ

Heb. הַיָּבֵר Syr. ܐܝܢܐ ille vir. Hac autem for-

ma apud Syros sæpius quam apud Græcos vel Hebræos emphasin suam amittit. Forma *constructa* est idem quod *status regiminis*, quando substantivum vid. regit aliud substantivum in genitivo casu, adeoque quod regit, ut apud Hebræos, (sed secus quam apud Græcos vel Latinos) est in *forma constructa*. Sed sigillatim de declinationibus.

CAP. VI.

De Declinatione prima.

§. 1. **H**ic consideranda occurrit utraque forma *emphatica & constructa*, idque in utroque numero. Forma autem *simplex seu absoluta* in singulari non indiget formatione vel explicatione, cum sit ipsum vocabulum formandum. Primo ideo agemus de singulari, & deinde de plurali numero. Sed ut faciliori methodo progrediamur, omnia ad utramque formam in utroque numero pertinentia ad sequentes (quantum possumus) reducemus regulas. Primo ideo in singulari hæc observentur regulæ.

§. 2. 1. *Forma emphatica formatur a simplici assumendo ad finem* $\overset{\circ}{\text{}} \text{ } \overset{\circ}{\text{}}$ ut Simp. $\text{—} \overset{\circ}{\text{}} \overset{\circ}{\text{}}$ bonus, Emph.

$\text{—} \overset{\circ}{\text{}} \overset{\circ}{\text{}}$. Sic Simp. $\text{—} \overset{\circ}{\text{}} \overset{\circ}{\text{}}$ justus, Emph. $\text{—} \overset{\circ}{\text{}} \overset{\circ}{\text{}}$.

2. (ʿ) & $\overset{\circ}{\text{}}$ in monosyllabis, & in polysyllabis precedente vocali, mutantur in Scheva, precedente Scheva cum illo situm commutant: (atʿ) ult.

in (ʿ) mutatur, ut $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$ virtus $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$. Excipe

$\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$ justus $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$, $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$ (legitur *chrin*, }

non pronunciato) $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$ alius. Mat. 5. 39.) ut Simp.

$\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$ amator, Emph. $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$. Sic $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$ tempus

$\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$, $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$ Sanctitas $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$, $\text{—} \overset{\circ}{\text{}}$ no-

men |-----^o . ; |-----^o agnus |-----^o .

Excep. 1. Quædam mutant (v) ultimæ in penulti-
ma in (n) ut |-----^o caro |-----^o .

Ex. 2. Quædam e contrario mutant (n) in (v) ut |-----^o
anima |-----^o . |-----^o rex |-----^o : & sic omnia
etiam nomina forma |-----^o , ut |-----^o electus
|-----^o . |-----^o revelatus |-----^o . |-----^o puer
|-----^o : sic & alia nomina forma |-----^o , ut |-----^o
pupillus |-----^o .

Excep. 3. Quædam nomina a verbis defectivis de-
rivata nihil omnino mutant, ut |-----^o cor |-----^o .
|-----^o deus |-----^o .

3. | Finale mutatur in u mobile, ut |-----^o eli-
gens |-----^o .

§. 3. 4. Forma constructa est eadem hic cum simplici,
ut |-----^o anima regis. Nec unquam pro
constructa utuntur emphatica, nisi intercedente y, ut
|-----^o anima regis.

§. 4. Tantum de numero singulari. Sequitur plura-
lis, ubi sequentes etiam observentur Regula.

1. Pluralis

1. Pluralis simplex formatur a forma emphatica singulari, mutando | in ع , ut a رَجُلٌ vir, emph. رَجُلًا , plur. رَجُلِينَ viri. Excipe, quæ formam simplicem in singulari formant per | vel ع , simplicem pluralem formant ab illa simplici singulari mutando | vel ع in ع , ut مُتَّقٍ electus, plur. مُتَّقِينَ electi. مُتَّقِي revelans, مُتَّقِينَ revelantes. مُتَّقِينَ plur. مُتَّقِينَ perfecti.

§. 5 2. Emphatica pluralis formatur ab emphatica singulari, mutando | in |, ut رَجُلٌ vir, plur. emph. رَجُلًا viri.

Excep. 1. Quæ faciunt simplicem pluralem in ع , faciunt emphaticam in ع , ut مُتَّقٍ revelatus, plur. simp. مُتَّقِينَ emph. مُتَّقِينَ . Hic tamen excipiuntur etiam aliqua, quæ faciunt simplicem in ع & emph. in ع , ut بُحْرَانٌ pueri بُحْرَانًا . بُحْرَانًا pectora بُحْرَانًا , quomodo & alia quædam formantur quæ usu discenda. Formam etiam ع alia quædam observant præter nominata,

præcipue quæ derivantur a quiescentibus ult. |, ut

𐤀𐤓𐤍⁹ Dominus, 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9..7 9} domini. Huc pertinent,

𐤀𐤓𐤍^{9..7} aque, & 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9..7} cæli, quæ semper in hac forma & plerunque ita leguntur.

Excep. 2. Quædam, etsi paucissima, aliquando formant pluralem emph. in 𐤁^{9 9}, ut 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} filii, 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} manus. Sic & semel legitur 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} cæli,

Exod. 31. 17.

§. 6. 3. Forma constructa formatur a simplici, mutando 𐤁 in 𐤁, ut Simp. 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} reges, Const. 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9}, & 𐤁 in 𐤁, ut 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} eligentes bonum vel electores boni.

§. 7. Et hucusque de numero singulari & plurali. Numerus autem dualis raro aut nunquam occurrit, si unquam autem legitur, exit in 𐤁, ut 𐤀𐤓𐤍^{9 9} duo, 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} due. 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} ducenti. 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} Egyptus.

§. 8. Et tantum de Analogis in declinatione Prima. Invenire autem est quædam etiam Anomala quæ ab hisce regulis discedunt, ut 𐤀𐤓𐤍^{9 9} domus, 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9}.

𐤀𐤓𐤍^{9 9} nomen, 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} odor, 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} populus, 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} pater, 𐤀𐤓𐤍𐤁^{9 9} patres. Et ejusmodi quæ usu discenda.

Paradigma

Paradigma declinationis prima.

	Sing.		Plur.	
	Emphat.	Simpl.	Emphat.	Simpl.
Vir.	هَذَا	هَـذَا	هَـٰؤُلَآءِ	هَـٰؤُلَآءِ
Elect.	هَـٰذَا	هَـٰذَا	هَـٰؤُلَآءِ	هَـٰؤُلَآءِ
Bonus.	هَـٰذَا	هَـٰذَا	هَـٰؤُلَآءِ	هَـٰؤُلَآءِ
Rex.	هَـٰذَا	هَـٰذَا	هَـٰؤُلَآءِ	هَـٰؤُلَآءِ

Et sic de cæteris juxta præcedentes regulas.

CAP. VII.

De Declinatione secunda.

§. 1. **H**ic etiam considerandus est numerus singularis, & pluralis, & in utroque forma simplex, emphatica, & constructa. Primo de singulari.

Reg. 1. Forma simplex hic est rarissima, & si unquam occurrit fœmininum deductum a masculino in forma simplici, non omnino differt a forma emphatica masculinorum, ut

ut **هَـٰذَا** bonus, Fœm. simpl. **هَـٰذَا** bona.

§. 2. 2. Quod ad formam emphaticam fœmininum attinet, 1. *Quæ oriuntur a masculinis, formant emphaticam fœmininam a simplici masculino, assumendo ad*

ad finem L° , & mutando I° in L° , ut simpl. masc. C°

bonus, emph. fœm. $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$ filius, emph. fœm.

$\text{L}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$ filia. $\text{L}^{\circ}\text{C}^{\circ}$ puer, $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$ puella. Sed $\text{I}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$

spiritualis, facit emph. $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$. Ab $\text{I}^{\circ}\text{C}^{\circ}$ frater,

fit emph. fœm. $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}$ soror. Et alia quædam dantur

Anomala, sed paucissima, quæ lectione facile observentur.

2. Quæ non oriuntur a masculinis, sed desinunt in I° , mutant illud in L° , ut $\text{L}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$ verbum, $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$.

3. Quæ in simplici forma terminantur ut masculina, faciunt emphaticam ut masculina, ut $\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}$ venter, $\text{I}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$. At $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}$ cibus, facit $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}\text{F}^{\circ}$. Et $\text{I}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}\text{F}^{\circ}$ laus. $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}\text{F}^{\circ}\text{G}^{\circ}$.

§. 3. Forma constructa formatur a simplici mutando I° in L° , ut $\text{I}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}$ sapientia, const.

$\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$, $\text{I}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}$ revelans, const. $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}$. Formæ $\text{I}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}\text{F}^{\circ}$ & $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}$ abijciunt I° , & faciunt

$\text{L}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}\text{F}^{\circ}$ regnum & $\text{A}^{\circ}\text{B}^{\circ}\text{C}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{E}^{\circ}$ trabs.

§. 4. Et tantum de singulari. In plurali similiter considerandæ sunt forma simplex, emphatica, & constructa.

1. Simplex

1. Simplex pluralis formatur a simplici singulari, mutando ^l in ^l, ut ^س ^{بِحُكْمِ} sapientia, ^{بِحُكْمِ} sapi-
entia. ^{لَعْنَةُ} laus, ^{لَعْنَةُ}. At formæ
^{مُلْكِهِ} regnum & ^{مَرَبِ} trabs, movent ^o & ^u, &
faciunt ^{مُلْكِهِ} & ^{مَرَبِ}.

2. Emphatica formatur a simplici, mutando ^l in ^l, ut simpl. ^{لَعْنَةُ} laudes, emph. ^{لَعْنَةُ}.
^{مُلْكِهِ} regna, ^{مُلْكِهِ}. Anomala hic quæ
admodum pauca sunt inter legendum obseruentur.

3. Forma constructa formatur a simplici, mutando ^l
in ^l, ut ^{لَعْنَةُ} laudes, Constr. ^{لَعْنَةُ}.
^{مَرَبِ} benedictiones, ^{مَرَبِ}.

Paradigma declinationis secunda.

	Sing.			Plur.		
	Constr.	Emph.	Simp.	Constr.	Emph.	Simp.
Iustitia.	^{رَبِّهِ}	^{رَبِّهِ}	^{رَبِّهِ}	^{رَبِّهِ}	^{رَبِّهِ}	^{رَبِّهِ}
Bona.	^{مَرَبِ}	^{مَرَبِ}	^{مَرَبِ}	^{مَرَبِ}	^{مَرَبِ}	^{مَرَبِ}

§. 5. Priusquam autem declinationibus hisce Colophonem addamus, notandum est quod quædam nomina primæ habent pluralem secundæ, quædam secundæ habent pluralem primæ, & quædam utriusque. Sic

‏ܐܠܗܐ‏ cor, plur. ‏ܐܠܗܐ‏ corda. ‏ܕܒܪܐ‏ verbum,

‏ܕܒܪܐ‏ & ‏ܕܒܪܐ‏ verba. ‏ܦܝܢ‏ pes, ‏ܦܝܢ‏ pedes.

‏ܠܗܘܪܐ‏ hora, ‏ܠܗܘܪܐ‏ & ‏ܠܗܘܪܐ‏ hora. ‏ܕܝܢ‏

dies, ‏ܕܝܢ‏ & ‏ܕܝܢ‏ dies plur. ‏ܕܝܢ‏ do-

minus, ‏ܕܝܢ‏, ‏ܕܝܢ‏, & ‏ܕܝܢ‏ domini. Huiusmodi
plura legenti occurrent.

§. 6. In utraque præterea declinatione observandum est, quod quæ oriuntur a verbis secundam radicalem geminantibus, si eam in plurali habent geminatam, in pronuntiatione occultant, ut ‏ܥܡܪܐ‏ populus,

‏ܥܡܪܐ‏. ‏ܥܡܪܐ‏ causa, ‏ܥܡܪܐ‏.

CAP VIII.

De Pronomine.

§. 1. PRonomina sunt vel *integra* vel *defectiva*.
Integra sunt primæ, secundæ, & tertiæ per-
 sonæ, suntque quæ sequuntur.

Sing.	Plur.
אֲנִי, אַתָּה ego. c.	אֲנֵנוּ nos. com.
אַתָּה tu. m.	אַתֶּם vos. maf.
אַתָּה tu. fœ.	אַתֶּם vos. fœ.
הוּא, הִיא ille.	הֵם, הֵיאָה illi.
הִיא illa.	הֵם, הֵיאָה illa.

§. 2. Hic observandum est, quod אֲנִי & אַתָּה in utroque genere & numero, ita pronun-
 ciantur ut אֲ Nun minus audiatur, sed ejus defectus
 in ל duriter pronunciando repræsentetur. Hinc in
 Bibliis nostris *Polyglottis* plerunque habent lineolam
 istam occultationis subscriptam, & etiam τφ L semper
 ascribitur *Kasboi*. Hic autem διεξοδικῶς notemus quod
 hunc in modum Nun Schevatum ante L plerunque
 occultatur, ut אֲלֵנוּ legitur *mditto, urbs.*

אֲלֵנוּ
- 4

אֲנִי־הוּא legitur *sphitto, navis*. Sic denique hæc
 אֲנִי־וְ & אֲנִי־וְ leguntur *at*, quomodo etiam ו in
 אֲנִי־וְ occultatur.

§. 3. Omnia pronomina vicem gerunt verbi sub-
 stantivi הוּא *sum*. At tunc in pronunciatione co-
 alescunt cum præcedente dictione, } in אֲנִי־וְ & ו in
 וְאִי־וְ occultatis, ut אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ *Omar-no, dicens sum*
 vel dico. אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ *Kadish-no, sanctus sum*. Sic
 אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ *Kadish-at sanctus es*. אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ
 אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ *Kadishin-atun, sancti estis*. Sic וְאִי־וְ אֲנִי־וְ
 אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ *hu-u, ille est*. אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ
Kadish-u, sanctus est.

§. 4. Hinc quandoque prima litera prorsus abjecta
 præcedenti dictioni immediate junguntur, ut אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ
Kadishno, sanctus sum. Præcedente autem Participio
 desinente in ו, illud etiam abjicitur, ut אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ
Gobeno, eligens sum seu eligo, pro אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ. Sic
 & ו in אֲנִי־וְ aliquando abjicitur, ut אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ
eligimus, pro אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ. Sic אֲנִי־וְ אֲנִי־וְ *Ka-*
disbat

disbat, sanctus es. קָדִישׁוּ Kadishu, sanctus est. Sic
 חַיִּבֵּן debitor est. Gal. 5. 3.

§. 5. Quod si dictio precedens תָּוּ ^ho terminate-
 tur in ׀, illud (׀) supra ׀, sive scribatur ׀, sive
 coalescat, mutatur in (׀) ut si præcederet ׀ִוּוּ, fit
 ׀ִוּוּ ׀ִוּוּ horca-u; hic est. Sic præcedente
 ׀ִוּוּ Dominus, fit ׀ִוּוּ ׀ִוּוּ I Sam. 3. 18. Sic
 denique ex ׀ִוּוּ & ׀ִוּוּ coalescentibus fit ׀ִוּוּ
 hoc est.

§. 6. Notandum præterea est, quod ׀ִוּוּ ita coa-
 lesceat cum præcedente vel etiam separatum, aliquan-
 do est *Pleonasticum* & nihil præter emphasin senten-
 tiæ addit, ut ׀ִוּוּ ׀ִוּוּ ׀ִוּוּ ex corde
 enim. Mat. 15. 17. Sic & Psal. 5. 3. ׀ִוּוּ
 ׀ִוּוּ ׀ִוּוּ Propterea quod ad te
 oro. Ita est in Bibliis *Polyglottis*, at Editio Psalmo-
 rum *Erpeniana* ׀ִוּוּ illud non habet. Sic denique
 ׀ִוּוּ quis? Hoc autem inter legendum diligen-
 ter est observandum.

§. 7. Tantum de Pronominibus integris. Defe-
 ctiva

ctiva sequuntur; quæ sunt in singulari, הוּא hic,
 היא hac, hoc, quod coalescens cum אני , scribitur
 cum (ו,) ut אני הוּא Luc. 22. 52. אני הוּא hic ipse.

In plurali הוּם illi, illa, illa, hac, isthac. Syri
 etiam הוּם substantia, utuntur de persona, ut
 הוּם הוּא Egomet ipse. Rom. 9. 3. & aliquan-
 do etiam de Re.

§. 8. Interrogativa Persona, מי quis? que?
 Rei, מה , מהו , & abjecto אני , מהו quid? Sic &
 מי quisnam? מהו quenam? מי quinam?
 quanam?

§. 9. Pronomen relativum est הוא , utriusque gene-
 ris & numeri, qui, quæ, quod, qui, quæ, quæ. Hoc
 autem omnibus jungi potest pronomibus, & vel præ-
 cedit vel sequitur. Si ideo jungitur pronomini tertie
 Personæ, refertur ad antecedens, ut הוא qui &
 הוא qui. Et sic etiam in Plurali. Si jungatur prono-
 mini interrogativo, refertur ad sequens, ut הוא qui facit.
 Pro hoc etiam utuntur הוא cum הוא , ut

הוא הוא quod facit.

CAP. IX.

De Verbo.

UT Verbi formationem clarius & distinctius ostendamus, primo *generales* deinde *speciales* ponemus regulas.

*Regula generales omnibus conjugationibus
& temporibus inservientes.*

1. Ubiunque Grammaticæ analogia postulat, ut secunda radicalis haberet (°) pro ea substituitur (°) si aliqua ex literis ו ד נ א immediate sequatur: ut in *Benoni*, בְּנֹנִי jubens, si aliqua ex literis prædictis sequatur, (°) mutatur in (°) ut בְּנֹנִי dicens.

Sic & in *Ethpeel* בְּנֹנִי pro בְּנֹנִי seminatus est.

2. Quæcunque Persona ullibi desinit in o vel u, illud o vel u non pronunciatur, ut בְּנֹנִי mandarunt, non legitur *pkadu*, sed *pkad*. Sic בְּנֹנִי mandabit, non legitur *tephkudi* sed *tephkud*. Hinc in accuratis codicibus, præsertim in accuratissimis nostris Bibliis *Polyglottis*, nunquam habent vocales suas expressas. Et hinc etiam est (quod diligenter observandum) quod in tertia persona fœminina plurali *Jud* sæpe omittitur, ut pro בְּנֹנִי mandarunt *fam.* legitur בְּנֹנִי : sic pro בְּנֹנִי & genuerunt

D

legitur

legitur לָקַח Gen. 6. 4. Et sic pro לָקַח ex-

siccata sunt legitur לָקַח Gen. 8. 13. At tunc

hæc Persona distinguitur a tertia singulari masculina solummodo duobus punctis superscriptis, quæ quia aliæ personæ non habent, literam illam ו vel ו semper scriptam etsi non lectam habent.

Regula speciales, & primo de conjugationibus.

§. 1. Conjugationes sunt sex, tres *Activa*, *Peal*, *Paal*, *Aphel*, & tres *Passiva*, *Ethpeel*, *Ethpaal*, & *Ethtaphal*.

§. 2. Tertia Persona *Peal* exhibet ipsum thema, & habet sub prima radicali Scheva, (aliquando habet vocalem, præsertim (ו) in incipientibus a ו , ut לָמַד didi-

cit) sub secunda (ו) vel (ו ,) ut מָצַו mandavit,

נָדַם dormivit. At quæ terminantur in ו sub se-

cunda habent (ו ,) ut פָּתַח revelavit.

Not. 1. Quæ in (ו) terminantur plerunque sunt intransitiva, ut יָרַח timuit, אָסַף esurivit, &c.

& hæc retinent (ו ,) ubicunque alia retinent suum (ו ,) ut $\text{מָצַוּ$ mandarunt, $\text{אָסְפוּ$ ascenderunt.

Hujus etiam generis sunt quæ in medio habent ו , & quia ו non patitur ante se Scheva, transfert vocalem

suam ad præcedentem literam, ut פָּתַח petiit, פָּתַח

malus fuit.

Not. 2.

Not. 2. Quæ desinunt in ע , ut עָוָל *admiratus est*, sunt perfecta & flectuntur sicut perfecta se-
eus ac apud Hebræos.

§. 2. *Ethpeel*, forma *Passiva* תֵּי *Peal*, formatur
ab eo præponendo ל , & mutando (ו) in (י), ut
 פָּדַל , פָּדַלְתִּי *mandatur*. Significatio autem ejus
aliquando est *Activa*, ut פָּדַלְתִּי *consultavit*. Mat.
26. 4. quomodo etiam se habet in aliis conjugatio-
nibus *Passivis*, ut לִיָּלְלִי *acquisivi*. Mat. 25. 20.

Sic חִיְבַחְתִּי *considerans*. Rom. 4. 19. Sæpe etiam
reciproca est significatio, ut *Hithpael* apud Hebræos, ut
 אֲבַלְלִי *parabo me*. Psal. 5. 4.

Not. In verbis incipientibus a א ז ו י , eadem
est hic *metathesis* quæ apud Hebræos in *Hithpael*, ut
 אֲבַרְרִי *invenit*, אֲבַרְרִיתִּי *inventus est*. Sic etiam
 י in ז mutatur, & ז in ב , ut אֲזַיְרִי *seminavit*,
 אֲזַיְרִיתִּי *seminatus est*. אֲזַיְרִי *ornavit*, אֲזַיְרִיתִּי *or-*
natus est. Quando autem ל geminatur, hæc meta-
thesis excidit, ut אֲלַלְלִי *contemnitur*.

§. 4. *Peal* habet sub prima radicali (ו) sub se-
cunda (י) ut פָּדַי *jussit*.

Not. 1. Ex hisce vocalibus potius quam ex *Dagesh* hæc conjugatio est discernenda, *Dagesh* enim seu *Kusboi* solis literis *Begadkephat* superponitur.

Not. 2. Ad hanc formam referuntur verba *Quadrata*, ut וָיִשָּׂא eripuit, וָיִגְדֹּל magnificavit, וָיִסְבֵּר toleravit, וָיִסְרֵץ festinavit, וָיִשְׁבַּע subjecit, וָיִלְמַד discipulos fecit: quæ omnino flectuntur sicut Perfecta in *Pael*, ideoque non indigent nova formatione.

Ethpaal formatur a *Pael* præponendo לְ , & mutando (ו) in (ו), ut *Pael* וָיִשָּׂא , *Ethpaal* וָיִשָּׂא לְ mandatus est.

§. 5. *Aphel* fit a *Peal* præponendo פְ , & mutando (ו) in (ו), ut וָיִשָּׂא , *Aph.* וָיִשָּׂא פְ subere fecit: & hinc formatur *Ethaphal*, præponendo לְ , & mutando פ in ל , & (ו) in (ו), ut וָיִשָּׂא לְ , וָיִשָּׂא לְ לְ . Omnium autem harum conjugationum significationes e lingua Hebraica sunt petendæ.

§. 6. Hactenus de conjugationibus. Sequuntur *Varii flectendi modi*, qui etiam sunt *sex*, *Præteritum*, *Benoni* sive *participium præsens*, *Pehil* sive *participium præteritum*, *Imperativus*, *Infinitivus*, & *Fururum*. De omnibus hisce sequentes observentur regulæ.

1. Præteritum nudum denotat Præteritum perfectum;

at

at cum verbo substantivo לָקַח , denotat plusquam perfectum, ut $\text{לָקַח} \text{פָּרַעַץ}$ praecepisset. Imperfectum autem formatur per participium & לֹקֵחַ , ut $\text{לֹקֵחַ} \text{פָּרַעַץ}$ praecebat.

2. Benoni nudum denotat praesens tempus, & quidem nullo addito pronomine tertiam personam: addito vero istarum personarum pronominibus, primam vel secundam, ut פָּרַעַץ praecepit, $\text{נִי} \text{פָּרַעַץ}$ praecipio, $\text{אַי} \text{פָּרַעַץ}$ praecipis, cum לֹקֵחַ (uti dictum est) denotat praeteritum imperfectum. Cum ו vel וּ denotat participium praesens, ut וּלֹקֵחַ vel $\text{וּלֹקֵחַ} \text{פָּרַעַץ}$ praecipiens, & aliquando sine illis.

3. Peil plerunque sub prima radicali habet Scheva, sed aliquando etiam (ו) ut וְעָמַר oreratus. Esa. 1. 4. Hoc autem tempus saepissime denotat praeteritum Passivum Indicativi modi, ut וְעָמַר jussus est. Cum ו vel וּ denotat participium passivum, ut Marc. 2. 3. Adduxerunt ei paralyticum וְעָמַר portatum. Aliquando etiam sine illis. Nonnunquam vero & Activam habet significationem, ut וְעָמַר faciens vel facit. Rom. 15. 18.

4. Infinitivus omnis pro characteristica sua ad frontem

tem assumit ל , & in omnibus conjugationibus nisi *Peal*, & in illa aliquando, ad calcem assumit (^h) ut *Peal* $\overset{\vee}{\text{פ}}\overset{\vee}{\text{ע}}\overset{\vee}{\text{ל}}$, *Pael* $\overset{\text{h}}{\text{ו}}\overset{\text{h}}{\text{פ}}\overset{\vee}{\text{ע}}\overset{\vee}{\text{ל}}$ & sic de cæteris, ut in *Paradigmate* videre est.

Hic autem notandum est, quod modus hic flectendi nunquam valet Infinitivum nisi præponatur ל , ut $\overset{\vee}{\text{פ}}\overset{\vee}{\text{ע}}\overset{\vee}{\text{ל}}$ *præcipere* seu *ad præcipiendum*. Sine ל usurpatur solummodo ut Gerundium in *do*, ut $\overset{\vee}{\text{פ}}\overset{\vee}{\text{ע}}$ *præcipienda præcepit*. Omnes autem Hebræorum literæ ל hic non in usu sunt, sed tantum ל , ut antea dictum est, & ל . Inter ל autem & Infinitivum aliquando intercedit ל , ut $\overset{\vee}{\text{פ}}\overset{\vee}{\text{ע}}\overset{\vee}{\text{ל}}$ *a præcipiendo*.

5. Imperativus definit vel in (^h) ut $\overset{\text{h}}{\text{ו}}\overset{\text{h}}{\text{פ}}\overset{\vee}{\text{ע}}$ *præcipe*: vel in (^v) præsertim in iis verbis quæ in præterito terminantur in (ⁿ): vel denique in (ⁿ), ut $\overset{\vee}{\text{פ}}\overset{\vee}{\text{ע}}$ *fac sic*. Prov. 6. 2. Imperativus autem præter *communem* seu *proprium*, etiam usum *præteriti* sæpe exhibet.

Hic etiam notandum est, quod in omnibus *Imperativis Passivis* non solum ל & ו in fine quiescunt, juxta regulam *secundam generalem*, sed & media radicalis

dicalis *lineolam quietis* sibi habet subscriptam, adeo ut ⲉⲧⲏⲡⲁⲔ legatur *Ethpad*, nihilominus communiter legunt *etbpakā*, Δ non totaliter occultato.

6. *Futurum* formatur ab *Imperativo* præponendo unam ex literis Ⲛ , in *Peal* cum (Ⲛ) in *Aphel* cum (Ⲛ) & in *Pael* cum *Scheva*, nisi Ⲛ , quæ habet (Ⲛ) ubi cunque debuit habere *Scheva*.

Not. 1. In hoc autem futuro tempore tertia masculina singularis & prima persona pluralis semper est eadem. Quomodo ideo una ab alia est dignoscenda? Per *punctum*; tertia enim singularis habet *punctum subscriptum* & prima pluralis *super scriptum*, quod diligenter observandum.

Not. 2. *Futurum* semper terminatur ut *Imperativus*, adeo ut sive *Imperativus* terminetur in (Ⲛ) sive in (Ⲛ) sive in (Ⲛ) illius vestigia *Futurum* ad amissim premit.

Reliqua ad doctrinam de verbo pertinentia *Paradigma* exhibebit, uti & quæ dicta sunt magis explicabit. Hoc ideo proximo capite tradetur.

CAP. X.

Paradigma Verbi Perfecti.

Ethpeel. ^ופַּעַל Peal.

פָּסַח

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

פָּסַחְתְּ

פָּסַחְתָּ 3.

פָּסַחְתְּ

פָּסַחְתָּ 3.

פָּסַחְתְּ

פָּסַחְתְּ 2.

פָּסַחְתְּ

פָּסַחְתְּ 2.

פָּסַחְתְּ 1.

Commun.

פָּסַחְתְּ 1.

Plur.

Plur.

פָּסַחְתֶּם 3.

פָּסַחְתֶּם 3.

פָּסַחְתֶּם 2.

פָּסַחְתֶּם 2.

פָּסַחְתֶּם 1.

פָּסַחְתֶּם 1.

Benoni.

Benoni.

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

פָּסַחְתְּ

פָּסַחְתְּ

פָּסַחְתְּ

פָּסַחְתְּ

Plur.

Plur.

פָּסַחְתֶּם

פָּסַחְתֶּם

פָּסַחְתֶּם

פָּסַחְתֶּם

Pehil.

Pehil.

Sing.

Fœm.

Maf.

פִּיבֵּרָא

פִּיבֵּרָא

Desideratur.

Plur.

פִּיבֵּרִים

פִּיבֵּרִים

Infinitivus.

Infinitivus.

פִּיבֵּרְנָא

פִּיבֵּרְנָא

Imperativus.

Imperativus.

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

פִּיבֵּרְנִי

פִּיבֵּרְנִי

פִּיבֵּרְנִי

פִּיבֵּרְנִי

Plur.

Plur.

פִּיבֵּרְנֵינוּ

פִּיבֵּרְנֵינוּ

פִּיבֵּרְנֵינוּ

פִּיבֵּרְנֵינוּ

Futurum.

Futurum.

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

פִּיבֵּרְנָא 3.

פִּיבֵּרְנָא 3.

פִּיבֵּרְנָא 2.

פִּיבֵּרְנָא 2.

פִּיבֵּרְנָא 1. c.

פִּיבֵּרְנָא 1. c.

Plur.

Plur.

Plur.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

يَقْتَبِرُونَ 3. يَقْتَبِرُ 3. يَجْعَلُونَ 3. يَجْعَلُ 3.

يَلْقَوْنَ 2. يَلْقَى 2. يَلْقَوْنَ 2. يَلْقَى 2.

يَلْقَى 1. c.

يَلْقَى 1. c.

Ethpaal.

Pael.

Præteritum.

Præteritum.

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

لَقِيَ 3. لَقِيَ 3. لَقِيَ 3. لَقِيَ 3.

لَقِيَ 2. لَقِيَ 2. لَقِيَ 2. لَقِيَ 2.

لَقِيَ 1. c.

لَقِيَ 1. c.

Plur.

Plur.

لَقِيَ 3. لَقِيَ 3. لَقِيَ 3. لَقِيَ 3.

لَقِيَ 2. لَقِيَ 2. لَقِيَ 2. لَقِيَ 2.

لَقِيَ 1. c.

لَقِيَ 1. c.

Benoni

Benoni.

Benoni.

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

בִּנְוִי בִּנְוִי

בִּנְוִי בִּנְוִי

Plur.

Plur.

בִּנְוִי בִּנְוִי

בִּנְוִי בִּנְוִי

Pehil.

Sing.

Fœm.

Maf.

בִּנְוִי בִּנְוִי

Desideratur.

Plur.

בִּנְוִי בִּנְוִי

Infinitivus.

Infinitivus.

בִּנְוִי

בִּנְוִי

Imperativus.

Imperativus.

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

בִּנְוִי בִּנְוִי

בִּנְוִי בִּנְוִי

Plur.

Plur.

Plur.

يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ

Futurum.

Futurum.

Sing.

Sing.

Fœm. Mas.

Fœm. Mas.

يَأْتِي يَأْتِي يَأْتِي يَأْتِي يَأْتِي يَأْتِي

يَأْتِي يَأْتِي يَأْتِي يَأْتِي يَأْتِي يَأْتِي

يَأْتِي 1. c.

يَأْتِي 1. c.

Plur.

Plur.

يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ

يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ يَأْتُونَ

يَأْتُونَ 1. c.

يَأْتُونَ 1. c.

Ethaphal.

Ehtaphal.

Aphel.

Præteritum.

Præteritum.

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 3. לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 3.

לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 2. לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 2.

לְפָדַתְּ 1. c. לְפָדַתְּ 1. c.

Plur.

Plur.

לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 3. לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 3.

לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 2. לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 2.

לְפָדַתְּ 1. c. לְפָדַתְּ 1. c.

Benoni.

Benoni.

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 3. לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 3.

Plur.

Plur.

לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 2. לְפָדַתְּ לְפָדַתְּ 2.

Pehil.

Pehil.

Sing.

Fœm.

Maf.

فَعَمِرَ فَعَمِرَ

Desideratur.

Plur.

فَعَمِرُوا فَعَمِرُوا

Infinitivus.

Infinitivus.

فَعَمِرْ

فَعَمِرْ

Imperativus.

Imperativus.

Sing.

Sing.

Fœm.

Maf.

Fœm.

Maf.

فَعَمِرِي فَعَمِرِي

فَعَمِرِي فَعَمِرِي

Plur.

Plur.

فَعَمِرُوا فَعَمِرُوا فَعَمِرُوا فَعَمِرُوا

Futurum

Futurum.

Futurum.

Sing.

Fœm.

Mas.

يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ
3.	3.	3.	3.
يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ
2.	2.	2.	2.
يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ
1. c.	1. c.	1. c.	1. c.

Plur.

Plur.

يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ
3.	3.	3.	3.
يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ
2.	2.	2.	2.
يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ	يَأْفِقُونَ
1. c.	1. c.	1. c.	1. c.

C A P. XI.

De Verbis Defectivis.

HActenus de verbo *Perfecto*. Sequuntur *Defectiva*, quæ ordine ad verba perfecta, quantum possunt, reducemus, omnemque differentiam ostendemus.

§. I. Defectiva *nun* ad perfecta verba reducuntur, modo hanc observes regulam, *Omne nun Sche-*

vatum abjicitur: ex. gr. ex Infinitivo **اَخْرَجَ**

exire,

exire, quomodo se haberet si verbum perfectum esset, eicias א Schevatum, & erit אָשׁוּׁ. Sic pro imperativis אֲשׁוּׁ exi, אֲשׁוּׁ custodi, אֲשׁוּׁ cade, dicitur אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ: pro Aphel אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ eduxit, & sic de ceteris.

Not. 1. Non semper hujusmodi patiuntur anomalam, sed aliquando perfecte flectuntur, ut אֲשׁוּׁ lucere fecit. Act. 16. 29.

§. 2. Defectiva geminatione secunde radicalis in Pehil Peal, in Pael & Ethpaal perfecte flectuntur, ut אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ: & in aliis locis ad perfecta reducentur hac observata Regula, Prima litera geminata abjicitur; e. g. pro אֲשׁוּׁ comminutus est, tollas primum א, & erit אֲשׁוּׁ. Sic pro אֲשׁוּׁ comminuti sunt, אֲשׁוּׁ. Sic pro אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ: pro infinito אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ, pro imper. אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ; pro futuro אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ: in Aphel pro אֲשׁוּׁ, אֲשׁוּׁ; & sic in omnibus, nisi in Benoni Peal, ubi medium illud radicale seu prima litera geminata mutatur in ך, ut pro אֲשׁוּׁ, legitur אֲשׁוּׁ comminutus.

At

At hoc **י** in declinando sæpe omittitur, ut **יָבִיא**,
uti & aliquando retinetur.

§. 3. Defectiva prima **י** ad analogia reducentur, seu eorum flectendi modum sequentur, si modo observes, quod in Aphel **י** mutatur in **ו**, ut pro **אָכַלְתָּ**, **אָכַלְתִּי** comedit, sic & **אָבִיא**, **אָבִיאתִי**; & aliquando in **ו**, ut ab **אָבִיא** venit fit Aphel **אָבִיאָה** adduxit: Deinde quod **י** semper habet vocalem aliquam pro suo *Scheva*, ut pro **אָכַלְתָּ**, **אָכַלְתִּי** comedit.

Et in conjugationibus *Pael* & *Ethpaal* in utroque Participio, Infinitivo, & Futuro, ubi literæ formativæ præfiguntur, quæ secundum analogiam haberent *Scheva*, **י** vocalem suam (juxta regulam c. 3. n. 3.) literæ illi formativæ accommodat, ut pro **אָבִיאָה** ut **אָבִיאָה**, **אָבִיאָה**; & hinc est quod **י** aliquando excidit, ut pro **אָבִיאָה** dicitur **אָבִיאָה**.

Mat. 4. 23.

Notandum præterea est, quod quando terminatio Imperativi fit in (**ו**;) *Olaph* habet (**ו**;) at quando fit in (**ו**;) *Olaph* habet (**ו**;) ut **אָבִיאָה** claude, **אָבִיאָה** dic. At irregulare est illud **אָבִיאָה** veni. Apoc. 22. ult. ab **אָבִיאָה** venit: sed semper ita occurrit.

E

Deinde

Deinde quæ in Futuro terminantur in (ח) habent ad literas ל, (ח), ut אֲכַלְךָ comedet, at quæ terminantur in (ז) habent ad literas illas (ז,) ut אֲדַלְךָ didicero, $\text{אֲדַלְךָ$ didiceris. Imo prima illa litera ז in Futuro aliquando expungitur, ut אֲכַלְךָ comedas, pro אֲכַלְךָ . Exod. 34. 26.

Infinitivus sub formativo suo כ plerunque habet (ח,) ut אֲכַלְךָ comedere: at aliquando etiam habet (ז,) ut אֲכַלְךָ ad erudium. Mat. 24. 1.

Hic denique notandum, quod *Ethpeel duplex est*,
 1. Aliquando י radicale pro Scheva habet (ח,) ut אֲכַלְךָ comestus est, Fut. אֲכַלְךָ , &c. 2. Aliquando י radicale mutatur in ל, ut אֲכַלְךָ , אֲכַלְךָ , אֲכַלְךָ , &c.

§. 4. Defectiva prima Jud, semper habent (ח) in fine, ut אֲכַלְךָ genuit, & ad perfecta referentur, si modo

1. In Præterito & Imperativo pro more mutes Scheva in (ז,) ut אֲכַלְךָ genuit, אֲכַלְךָ gigne.

2. In Infinitivo & Futuro mutes ז in י præcedente

dente (⁹) ut Infin. יִשְׁבֹּד , Fat. יִשְׁבֹּד .

At interdum etiam per nudum (⁹) Futurum indicatur, ut pro יִשְׁבֹּד , יִשְׁבֹּד . Sic יִשְׁבֹּד , יִשְׁבֹּד , יִשְׁבֹּד .

Sic יִשְׁבֹּד . Mat. 19. 28. יִשְׁבֹּד . Psal. 131. ab

יִשְׁבֹּד sedebat. Sic & יִשְׁבֹּד maneat. Gen. 24. 55.

Ad hunc etiam modum Infinitivus aliquando formatur, ut יִשְׁבֹּד pro יִשְׁבֹּד sedere.

3. In *Aphel* mutes ו in ו , ut יִשְׁבֹּד

יִשְׁבֹּד , יִשְׁבֹּד , &c. At aliquando etiam manet

ו , ut ab יִשְׁבֹּד in *Peal*, fit *Aphel* יִשְׁבֹּד lactavit.

4. Observes quod dantur tria quæ in *Imperativo* flectuntur sicut *Defectiva Nun*, abjiciunt scilicet primam radicalem, ut יִשְׁבֹּד sedit, Imp. יִשְׁבֹּד sede,

יִשְׁבֹּד dedit, Imper. יִשְׁבֹּד da, & יִשְׁבֹּד cognovit,

Imp. יִשְׁבֹּד cognosce. Hinc Psal. 4. 3. יִשְׁבֹּד cognoscite.

§. 5. Sequuntur quiescentia medio ו . Et si talis status,

qualis est יִשְׁבֹּד surrexit, in *Præterito* nunquam invenitur; vocantur tamen quiescentia medio ו , quia ו invenitur, in *Imperativo*, & *Futuro*, & in aliis etiam temporibus sed mutatum in aliam literam vel vocalem. vid. in *Præterito Peal*, omni *Infinitivo*, & *Peheil Aphel*, mutatur in (⁹) in *Benoni Peal* in |

in prima voce, in aliis in ו : omnibus aliis tempo-
ribus & conjugationibus mutatur in ו, nisi in *Pael*
& *Ethpeal*, in quibus media radicalis ו nunc retine-
tur, ut וּוֹ junxit; nunc autem mutatur in ו, &
illud quidem sæpissime, ut וָוֹ stabilivit; & tunc
perfecte flectuntur sicut וָוֹ.

Hoc denique observes, quod in omnibus tempo-
ribus *Ethpeel* nunc simplex nunc duplex ל inveniri
est; nunc vid. scribitur וָוֹל, nunc וָוֹלל. Sed
clarius omnia videre est in decurtato hoc Paradigmatē.

Peal.

&c. וָוֹ plur. &c. וָוֹ וָוֹ וָוֹ Præt.

וָוֹ וָוֹ וָוֹ וָוֹ Benoni.

וָוֹ וָוֹ וָוֹ וָוֹ Pehil.

וָוֹ Infinit.

וָוֹ וָוֹ וָוֹ Imper.

&c. וָוֹ Futur.

Ethpeel.

Ethpeel.

Fam.

Maf.

אָפּעלן

פּעלן *Pret.*

vel

vel

אָפּעלן

פּעלן

פּעלן *Benoni.*

פּעלן *Infin.*

פּעלן *Imper.*

פּעלן *Futur.*

Aphel.

Prat. פּעלן. *Ben.* פּעלן. *Pehil* פּעלן.

Infin. פּעלן. *Imper.* פּעלן. *Fut.* פּעלן.

Sic פּעלן ponam a פּעלן posuit, cum vocali (ו) juxta regulam cap. 9. 6. 6. Gen. 3. 15. Ethphal eodem modo se habet ac Ethpeel.

E 3

CAP.

CAP. XII.

De Defectivis tertia radicali.

Defectiva ultima *jud* & ultima *Olaph* eodem modo flectuntur, nisi in Præterito Peal, in quo defectiva **ו** sic formantur.

בני

edificavit.

Sing.

Fœm.

Maf.

בנית

בנית 3.

בנית

בנית 2.

בנית 1. C.

Plur.

בנית & בנית 3.

בנית & בנית 2.

בנית & בנית 1. C.

Quod ad reliquam formationem defectivorum **ו** & hæc observentur regulæ.

1. Omne Præteritum masculinum 3. perf. terminatur in (ו,) & Præt. Peal etiam in ו.

2. omne

2. Omne Præt. foem. 3. pers. terminatur in L^{v} ,
& quæ in J^{o} in masc, in L^{o} .

3. Tertiæ personæ plurales Præteriti in L^{v} , &
quæ in J^{o} masc. sing, in O^{o} . Aliquando autem mo-
vent O^{o} & assumunt O^{h} , ut pro $\text{L}^{\text{v}}\text{L}^{\text{o}}$, $\text{O}^{\text{h}}\text{L}^{\text{o}}$.

4. Omne Futurum, Benoni, & Pehil Peal in (L^{v}),
Pehil Pael & Aphel in L^{o} .

5. Omnis Infinitivus in L^{v} , J^{o} in L^{o} mobile com-
mutato, nisi Infinitivus Peal qui definit in J^{o} .

6. Imperativus Peal in L^{v} , Ethpeel in L^{o} , alii om-
nes in J^{o} . Unum autem hic notandum, vid. quod
verbum $\text{L}^{\text{v}}\text{L}^{\text{o}}$ convertit in Imperativo Ethpaal sæpe
radicis ultimam amittit, & sic pro $\text{L}^{\text{v}}\text{L}^{\text{o}}\text{L}^{\text{v}}$ converte-
re, plerunque occurrit $\text{L}^{\text{v}}\text{L}^{\text{o}}$, ut Psal. 6. 4. Ps. 90.
& passim alibi.

Priusquam autem ipsum Paradigma aggrediar, ali-
ud ulterius considerandum est, vid. quod quamvis Fu-
turum plerunque definit in J^{o} (uti antea dictum est)
ut $\text{L}^{\text{v}}\text{L}^{\text{o}}\text{L}^{\text{v}}$, $\text{L}^{\text{v}}\text{L}^{\text{o}}\text{L}^{\text{o}}$, &c. verbum tamen $\text{J}^{\text{o}}\text{O}^{\text{o}}$ fuit,
facit Futurum $\text{J}^{\text{o}}\text{O}^{\text{o}}\text{L}^{\text{v}}$ & $\text{J}^{\text{o}}\text{O}^{\text{o}}\text{L}^{\text{o}}$ erit m. $\text{J}^{\text{o}}\text{O}^{\text{o}}\text{L}^{\text{v}}$ &
 $\text{J}^{\text{o}}\text{O}^{\text{o}}\text{L}^{\text{o}}$ erit foem. $\text{J}^{\text{o}}\text{O}^{\text{o}}\text{L}^{\text{v}}$ & $\text{J}^{\text{o}}\text{O}^{\text{o}}\text{L}^{\text{o}}$ ero. Ut omnia

autem clarius elucescant, jam Paradigma hujusce verbi proponam.

Paradigma desinentium in J.

Præterita omnium conjugationum.

1. c. 2. fæ. 2. m. 3. fæ. 3. m.

ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *3. rad. fng. Peal.*

ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ & ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *pl.*

ⲁⲓⲛⲁⲓ

&c. ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *Ethpe.*

&c. ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *Pacl.*

&c. ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *Ethpa.*

&c. ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *Aphel.*

&c. ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *Ethra.*

Benoni in

ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *Peal.*

&c. ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *Ethpe.*

&c. ⲁⲓⲛⲁⲓ ⲁⲓⲛⲁⲓ *Pacl.*

&c. ^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי Pael.

&c. ^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי Ethpa.

^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי Aphel.

&c. ^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי Ethta.

Pehilin.

^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי Pael.

^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי Pael.

^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי ^ולִבְיָדָי Aphel.

Infinitivi.

^ולִבְיָדָי Pael.

^ולִבְיָדָי Ethpe.

^ולִבְיָדָי Pael.

^ולִבְיָדָי Ethpa.

^ולִבְיָדָי Aphel.

^ולִבְיָדָי Ethta.

Imperativi.

Imperativi.

חַבֵּן חַבֵּן חַבֵּן חַבֵּן *Peal.*

&c. חַבֵּן חַבֵּן *Ethpe.*

חַבֵּן חַבֵּן חַבֵּן חַבֵּן *Pael.*

&c. חַבֵּן חַבֵּן *Ethpa.*

&c. חַבֵּן חַבֵּן *Aphel.*

חַבֵּן חַבֵּן *Ethta.*

Futura.

יַחַבֵּן יַחַבֵּן יַחַבֵּן יַחַבֵּן *Peal.*

יַחַבֵּן יַחַבֵּן יַחַבֵּן יַחַבֵּן

יַחַבֵּן יַחַבֵּן יַחַבֵּן יַחַבֵּן *Ethp. pl. &c.*

&c. יַחַבֵּן יַחַבֵּן *Pael.*

&c. יַחַבֵּן יַחַבֵּן *Ethpa.*

&c. יַחַבֵּן יַחַבֵּן *Aphel.*

&c. יַחַבֵּן יַחַבֵּן *Ethta.*

CAP.

CAP. XIII.

De Adverbio.

HActenus (Deo assistente) de declinabilibus egimus: sequuntur indeclinabilia, quæ sunt Adverbum, Præpositio, Conjunctio, & Interjectio.

Jam de adverbio.

Adverbia loci, ^{וְהִנֵּה} hic, ^{וְהִנֵּה} huc, ^{וְהִנֵּה} inō ibi,

^{וְהִנֵּה} exōder. Mat. 4. 21. ^{וְהִנֵּה} ubi?

Temporis, ^{וְהִנֵּה} nunc, ^{וְהִנֵּה} deinceps,

^{וְהִנֵּה} hinc, ^{וְהִנֵּה} exinde, ^{וְהִנֵּה} cras,

jam, nunc, ^{וְהִנֵּה} Mat. 25. 26. ^{וְהִנֵּה} cras,

^{וְהִנֵּה} heri.

Similitudinis, ^{וְהִנֵּה}, ^{וְהִנֵּה}, ^{וְהִנֵּה} quemadmodum,

sicut, ^{וְהִנֵּה} sic, ita.

Intentionis, ^{וְהִנֵּה}, ^{וְהִנֵּה} ὅλος omnino, ^{וְהִנֵּה}

plus, magis.

Affirmationis, ^{וְהִנֵּה} na, certe.

Negationis, ^{וְהִנֵּה} non.

Dubitationis, ^{וְהִנֵּה}, ^{וְהִנֵּה} τάχα forsan, fortasse.

Qualitatis,

CAP. XV.

De Conjunctione.

Conjunctiones conditionales, **וְאִם**, **אִם**, **אִם**
nisi.

Segregativa, **אֲלֶיךָ** *anna sed*, **וְאֵל** *de vero.*

Disjunctiva, **וְאִם** *vel, sive.* Mat. 15. 17.

Causales, **וְאִם** *quod enim.* **וְאִם** *eo quod,* **וְאִם**
propterea. Luc. 19. 44. **וְאִם** *sequente,*
nam. Esa. 1. 2.

Rationales, **וְאִם**, **וְאִם**, **וְאִם**,
וְאִם, *ergo, itaque, propterea, idcirco,* **וְאִם**
itaque quod etiam denotat apha: & saepe cum interro-
gativis usurpatur, ut **וְאִם** *ti; apha?*

Copulativa, **וְ**, **וְ**, **וְ**, *etiam,* **וְ** *quo-*
que: **וְ** *autem plerunque praefigitur per Scheva.*

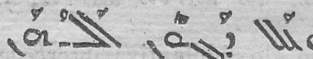
GRAMMATICÆ SYRIACÆ
LIBER SECUNDUS.
DE SYNTAXI.

CAPUT PRIMUM.

De Nomine.

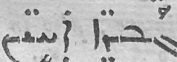
UT in parte *Etymologica*, sic etiam & in hac *Syntaxica* (Deo volente simul & assistente) omnes partes orationis, quanta possumus brevitate, percurremus. In primo ideo hoc capite de *nomine*, eoque tam *substantivo* quam *adjectivo* agemus. De quibus sigillatim sequentes observentur canones.

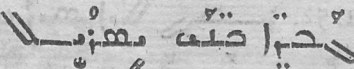
§. 1. Substantivum cum substantivo ejusdem rei casu, genere, & numero convenit. Sic

1 Reg. 5. 7. & contra

Dagonem Deum nostrum.

Act. 1. 11. *viri Galilei.*

v. 16. *viri fratres.*

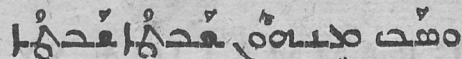
Act. 2. 22. *viri filii*

Israel.

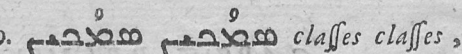
§. 2. Ejusdem substantivi repetitio distributionem efficit, & aliquando *emphasin* denorat & *multitudinem*.

I. Distributionem,

Num.

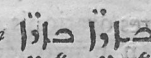
Num. 17. 2. & accipe ab illis, virgam virgam, i. e. singulas virgas.

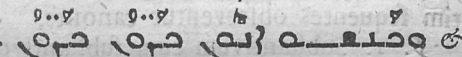
Mat. 26. 22. unus unus ex illis, i. e. singuli eorum.

Marc. 6. 39. classes classes, i. e. in plures & ordine distributas convivantium classes.

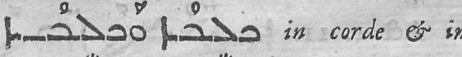
Act. 17. 18. homo homo ex illis, i. e. quidam ex illis.

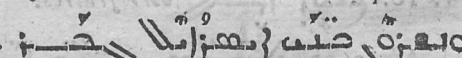
2. Multitudinem,

Gen. 14. 10. Et vallis Sodomitarum putei putei Bituminis, i. e. multi putei.

Exod. 8. 14. & congregarunt eos acervos acervos, i. e. multos acervos.

Inter duo illo substantiva intercedente copula diversitas significatur, ut

Psal. 12. 3. in corde & in corde, i. e. diverso corde, uno in ore, alio in pectore.

Num. 1. 52. Et habitabunt filii Israel, vir in castris suis, & vir in turma sua, i. e. unus ibi & alius hic.

Et etiam aliquando sine copula, ut

Act.

Aët. 2. 4. *Et incipiebant loqui* **לִּשְׁׁוֹן** *lin-*
gua lingua, i. e. variis, diversis linguis.

§. 3. Substantivum unum regit aliud diversæ rei
in genitivo casu, at hic prius substantivum est in for-
ma constructa, ut

Psal. 59. 1. **יֹשְׁבֵי אֶרֶץ** *incola terra.*

Ibid. **בְּנֵי אֶרֶץ** *filii terra.*

Mat. 2. 1. **בְּיָמֵי הֵרֹדִים** *in diebus Herodis.*

Sed exempla ubique sunt in promptu.

4. Pro forma illa *Constructa* substantivum in for-
ma *Emphatica* seu *Absoluta* vi particulae ׀ sequentis
regit alterum in genitivo casu, ut

Psal. 5. 8. **וְיִשְׁׂרָאֵל** *sed*
ego in multitudine bonitatis tuae.

Eccles. 6. 9. **טוֹב שֵׁן מִבְּחַיִּים** *melior est aspectus oculorum quam inces-*
sus anima.

Esa. 1. 3. **יִשְׁׂרָאֵל** *præsepe domini sui.*

Luc. 1. 69. **קוֹרְנֵי שָׁלוֹם** *cornu salutis.*

Mat. 2. 2. **מֶלֶךְ יְהוּדָא** *rex Judæorum.*

5. Horum substantivorum posterius pro adjectivo
nonnunquam ponitur, ut

F

Eccles.

Ecclef. 8. 10. **עֲלֵה וְיָצֵא** et
 de loco sanctitatis abierunt, i. e. et de loco sancto.

Mat. 3. 4. **מֶלַח מַלְכֵי** mel sylva, i. e. mel syl-
 vestre.

Act. 16. 6. **רוּחַ קֹדֶשׁ** Spiritus sanctita-
 tis, i. e. Spiritus sanctus.

Heb. 9. 4. **כַּף זָהָב** urna auri, i. e.
 aurea.

6. Sic etiam substantivum cum præpositione saepe
 usurpatur pro adjectivo, ut

1 Par. 12. 1. **וְיָצֵא אִתָּם** & illi
 cum fortitudine aderant omnes Davidi, i. e. et illi
 fortes.

Psal. 29. 4. **קוֹל דְּמֵי**
וַיְהִי כוֹחַ vox Domini in potentia, vox Domini
 in gloria, i. e. vox Domini est potens, vox Domini
 est gloriosa.

Esa. 1. 5. **כָּל רֵגֶל**
וְכָל לֵב omne caput ad dolorem & omne cor ad
 mœrorem, i. e. omne caput dolens est, & omne cor
 mœrens.

Hactenus de nomine substantivo.
 Sequitur nomen Adjectivum.

De

De Nomine Adjectivo.

§. 1. Adjectivum convenit cum suo substantivo genere, numero, & casu, præcedente vero substantivo, (si adjectivum enim præcedat supplet locum verbi substantivi,) ut

Ecclef. 8. 3. **וְלֹא תִּפְסֵד בְּדָבָר מְרָעָה** &
ne persistas in re mala.

Esa. 1. 4. **בְּנֵי מַסְכִּילִים** filii corrupti.

Mat. 3. 17. **זֶה בְּרִי שְׂמֵיכָא** filius dilectus.

Mat. 7. 17. **כֹּל אֲרֵץ טוֹבָה וְיָרֵךְ בְּפִי**

טוֹבָה omnis arbor bona bonos fructus fert.

Aliquando autem, idque eleganter, inter substantivum & adjectivum intercedit γ , ut

Ecclef. 7. 15. **בְּיוֹם טוֹב וְיָרֵךְ** in die bono.

Esa. 1. 6. **בְּמָקוֹם בְּרִיאָה** locus sanus.

Ibid. **וְכַתְּמֵי בְּחַיָּתַי** & plage tumentes.

§. 2. Omnia Adjectiva nominalia & participialia in gradu positivo & in forma constructa regunt genitivum, qui apud Latinos nunc per Ablativum nunc per Accusativum exponitur, ut

1 Par. 12. 8. **וְהָיָה כֹחַ יְדֵי שָׁלֹמֶיךָ** homi-
nes valentes robore.

Ibid. יִתְּנֵב שִׁיבָה וְהִבִּיז tenentes enses & clypeos.

Aliquando intercedit præpositio.

1. Par. 12. 8. וְהִבִּיזוּ דַּחֲוֵי וְהִבִּיזוּ ingentes statura.

§. 3. Adjectivi gradus comparativus fit per וְ אוֹ, ut

Prov. 22. 1. מְעַלְמֵי עוֹשֵׂי עֲוֹנוֹתָם וְעוֹשֵׂי חֲסָדִים excellens est nomen præ divitiis multis, i. e. excellentius est.

Ecclef. 6. 3. וְאֵלֶּיךָ אֶמְצֵא מֵעַלְמֵי עוֹשֵׂי עֲוֹנוֹתָם וְאֵלֶּיךָ אֶמְצֵא מֵעַלְמֵי עוֹשֵׂי חֲסָדִים dico quod melior est abortivus quam ille.

Galat. 4. 27. וְאֵלֶּיךָ אֶמְצֵא מֵעַלְמֵי עוֹשֵׂי עֲוֹנוֹתָם וְאֵלֶּיךָ אֶמְצֵא מֵעַלְמֵי עוֹשֵׂי חֲסָדִים dico quod plures sunt filii deserta quam filii maritate.

§. 4. Adjectivi gradus superlativus fit per præpositionem ד, vel etiam per הַ, idque vel simpliciter vel addito וְ, ut

1 Reg. 5. 9. הַגְּבֹהַּ הַזֶּה אֶלְדָּתְךָ וְהַגְּבֹהַּ הַזֶּה אֶלְדָּתְךָ plaga maxima.

1 Par.

1 Par. 12. 22. **וְכָל הָעָם** quia omnes illi erant valentes in robore, i. e. valentissimi.

Sic dicimus **וְכָל הָעָם** magnum in lege, i. e. praeceptum maximum. Sic & dicimus **וְכָל הָעָם** Dives in filiis hominis, i. e. ditissimus omnium.

Sic denique dicimus **וְכָל הָעָם** vel **וְכָל הָעָם** uti occurrit Mat. 8. 28. bene malus, i. e. pessimus.

Appendix ad Nomen.

Ut apud Hebraeos, sic etiam & apud Syros, nomina **בֵּית** domus & **בֵּן** filius insignes faciunt periphrases, ut

§. 1. **בֵּית** domus.

Pfal. 31. 3. **בֵּית** domus refugii, i. e. refugium, uti & saepissime occurrit in Psalmis.

Mat. 5. 25. **בֵּית** domus vincitorum, i. e. carcer.

Mat. 9. 9. **בֵּית** domus tributorum, i. e. telonium.

Mat. 23. 28. **בֵּית מַדְבָּר** domus sepulchri,
i. e. sepulchrum.

Marc. 12. 41. **בֵּית גַּזָּא** domus gaza, i. e. the-
saurus.

Luc. 19. 29. **בֵּית זַיִת** domus oliva, i. e.
olivetum.

Heb. 9. 4. **בֵּית מִשְׁחָה** domus aromatum, i. e.
thuribulum.

Jac. 2. 6. **בֵּית דִּין** domus judicii, i. e.
curia.

Phil. 2. 2. **בֵּית מִדְּוָרִים** domus diversorii, i. e.
diversorium.

ψ. 2. **בֵּן** filius.

Luc. 1. 58. **בְּנֵי קִרְבָּנִים** filii cognationis,
i. e. cognati.

Luc. 7. 12. **בְּנֵי מְדִינָה** filii civitatis,
i. e. cives.

Act. 21. 12. **בְּנֵי הָאָרֶץ** filii loci, i. e. incolæ.

Act. 25. 12. **בְּנֵי מַלְאָכָיו** filii concilii ejus,
i. e. consiliarii ejus.

I Cor. 12. 13. **בְּנֵי חֵירוּת** filii libertatis,
i. e. liberi.

Hujusmodi

Hujusmodi autem passim obvia sunt. Hæc sufficiant ad ostendendum quomodo **ܐܢܬܘܢ** Syri semetipfos exprimere soliti fuerunt.

Hactenus ideo de nomine. Sequitur Pronomen.

CAP. II.

De Pronomine.

OMnem Pronominum Syntaxin ad tria capita referemus. 1. De Pronomine *separato*. 2. De Pronomine inseparabili affixo *nominibus*. 3. De Pronomine inseparabili affixo *verbis*.

In hoc ideo capite de Pronomine *separabili* agemus.

§. 1. Interrogativa **ܐܢܬܘܢ** de *Persona* & **ܐܢܬܘܢ** & **ܐܢܬܘܢ** de *re*, vocibus utriusque generis & numeri inserviant; at **ܐܢܬܘܢ** in interrogando masculino singulari tantum inservit, ut

Esa. 1. 12. **ܐܢܬܘܢ ܕܢܐ ܐܢܬܘܢ** quis postulat hæc?

Mat. 3. 7. **ܐܢܬܘܢ ܐܢܬܘܢ** quis vobis ostendit?

Mat. 8. 27. **ܐܢܬܘܢ ܐܢܬܘܢ** quis est iste?

Si **ܐܢܬܘܢ** substantivo postponatur gignendi casu

fferendum erit : Hæc etiam ꝑ notam hujus casus aliquando sibi præfixam habet, ut

Mat. 22. 42. **مَنْ هُوَ ابْنُ مَرْيَمَ** *cujus filius ?*

Verf. 20. **مَنْ هُوَ ابْنُ مَرْيَمَ** *cujus est hac imago ?*

Sic & **مَنْ** si substantivo postponatur genitivum possessoris notat, ut

Gen. 24. 47. **مَنْ هِيَ ابْنَةُ** *cujus filia es ?*

§. 2. **مَنْ** sequente ꝑ vicem Pronominis Relativi supplet, ut

Mat. 5. 22. **مَنْ يَسُبُّ** *quod omnis qui irascetur.*

Mat. 23. 12. **مَنْ يَتَعَظَّرُ** *qui enim exaltabit semet.*

Sic etiam **مَنْ** sequente ꝑ aliquando rem vel id significat, ut

Act. 17. 24. **مَنْ هُوَ** *omne id quod est in eo.*

§. 3. Relativum **مَنْ** qui, qualis, nominibus masculinis ancillatur, & semper (nisi sit interrogativum) post se requirit ꝑ. Sic dicimus **مَنْ يَسْمَعُ** *qui audit.* **مَنْ يَأْمُرُ** *qui præceperit.*

Si

Si autem sit interrogativum aliter se habet, ut

Mar. II. 28. **מִי הוּא אֱלֹהֵינוּ** quo dominio?

qua potestate?

§. 4. **מִי** qua, qualis, nomina fœminina singu-
ria refert, ut

2 Cor. 6. 14. **מִי הוּא אֱלֹהֵינוּ** qua communica-

tio? At **מִי** nominibus pluralibus utriusque gene-
ris infervit, ut

Rom. 8. 30. **לֹא יָדַע בְּיָמָיו זֶרַע דָּוִד**

quos prædestinavit, ipsos vocavit.

§. 5. Demonstrativi repetitio distributionem indi-
cat, ut

Judic. 18. 4. **כֵּן עָשָׂה לִּי וְכֵן עָשָׂה** sic & sic fecit

mihî, i. e. ad hunc & illum modum.

CAP. III.

De Pronomine cum Nomine.

§. 1. **P**Ronomen inseparabile est vel præfixum vel
affixum.

Præfixum unicum est, **ו**, valetque idem quod Hebræ-
orum **וְ**. Præfigitur autem per *Scheva*, quod an-
te vocem a *Scheva* incipientem pro more converti-
tur in (**ו**,) ut

Esa. I. 29. **וְעָבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים** ab idolis qua petie-

rant.

Rom.

Rom. 8. 14. **קָדְמוֹתַי בְּרוּחַ דְּיְהוָה**

qui spiritu Dei ducuntur. Sic passim.

§. 2. Affixa oriuntur a Pronominibus integris, idque hoc modo,

Ex <	<p>אֲנִי</p> <p>אַתָּה</p> <p>הוּא</p> <p>אֲנֵינוּ</p> <p>אַתֶּם</p> <p>הֵם</p> <p>אֵינִי</p> <p>אֵינֶיךָ</p>	fit >	(א) אֲנִי meus, a, um, me. אֲנִי mei, a, a.
			אַתָּה noster, a, um, nos. אַתָּה nostri, a, a.
			הוּא tuus, a, um, te. הוּא tui, a, a.
			אֲנֵינוּ vester, vos. אֲנֵינוּ vestri.
			אַתֶּם tuus, te, se. אַתֶּם tua, vos, se.
			הֵם vestra, vos, se. הֵם vestre.
			אֵינִי ejus, eum sing. אֵינִי ejus plur.
			אֵינֶיךָ illorum sing. illor. אֵינֶיךָ illorum, illor plur.
אֵינֶיךָ ejus sing. eam. אֵינֶיךָ ejus plur.			
אֵינֶיךָ illorum sing. illor. אֵינֶיךָ illorum plur.			

§. 3. Si addas hæc affixa finibus **אֵינִי אֵינֶיךָ אֵינֶיךָ** & **אֵינֶיךָ** formabunt casus suorum primitivorum. Ex. gr. **אֵינֶיךָ**
 nos,

nos, נֹכְרֵנוּ nostrum, לְנוֹבִיסְנוּ nobis & nos, מֵאֵנֹכְרֵנוּ a nobis : sic הוּא ille, הוּאֵי illius, הוּאֵי illi & illum, מֵהוּאֵי ab illo : sic denique הוּאֵי illa, הוּאֵי illarum, לְהוּאֵי illis fœe. לְהוּאֵי vel לְהוּאֵי illas. מֵהוּאֵי ab illis, & sic de omnibus aliis.

Hic ideo notandum, quod affixa quibus præponitur לְ , usurpantur ut Pronomina possessiva, ut לְיָדֵי meus, mea, meum. לְיָדֵי tuus, a, um. לְיָדֵי suus, sua, suum. לְיָדֵי noster, a, um. לְיָדֵי vester, vestra, vestrum.

§. 4. Hæc Affixa junguntur vel nominibus vel verbis : (de verbis proximo capite :) & nominibus vel masculinis vel fœmininis. Primo de masculinis : in hisce autem in utroque numero junguntur formæ emphaticæ, in singulari abjecto וְ , in plur. וְ , sic,

Sing.

Plur.

Sing.

מְלָכִים

מֶלֶךְ

Reges.

Rex.

Reges mei מְלָכַי Rex meus מֶלֶכִּי

R. tui, m. מְלָכֶיךָ R. tuus, m. מֶלֶכְךָ

Reg. tui, fœ. מְלָכֶיךָ Rex tuus, fœ. מֶלֶכְךָ

Reges ejus, m. מְלָכָיו Rex ejus, m. מֶלֶכּוֹ

Reges ejus, fœ. מְלָכָיו Rex ejus, fœ. מֶלֶכּוֹ

Reges nostri, c. מְלָכֵינוּ Rex noster, c. מֶלֶכֵּנוּ

Reg. vestri, m. מְלָכֵיכֶם Rex vest. m. מֶלֶכְכֶם

Reg. vestri, fœ. מְלָכֵיכֶם R. vester, fœ. מֶלֶכְכֶם

Reg. eorum מְלָכֵיהֶם Rex eorum מֶלֶכֵיהֶם

Reg. earum מְלָכֵיהֶם Rex earum מֶלֶכֵיהֶם

Not. I. *Jud* in מֶלֶכִּי *Rex meus* latet, & vocabulum pronunciatur *malk*, ideoque (⁴) nunquam scribitur. Sic מֶלֶכִּי os meum, non legitur *pumi* sed:

sed *prim.* Psal. 49. 2. Sic **לִבִּי** cordis mei, legitur *deleb.* : & sic in omnibus aliis, nisi sequatur pronomen **אני**, tunc enim **אני** occultatur & (⁴) redu-

citur ad dictionem præcedentem, ut **אני בני** filii mei est. Gen. 37. 33. Hinc autem est, quod in conjunctione hoc ab aliis affixis nonnunquam discrepat : Nam,

1. Si nomen in forma simplici ad ultimam syllabam habet vocalem aliquam, in illa forma assumit hoc affixum nihil mutato. Sic **חֵן** amicus, **חֵנִי** amicus meus; at alia affixa recipit in forma emphatica, ut **אני חֵן** amicus ejus, &c. Sic etiam **בַּיִת**

templum, **בַּיִתִּי** templum meum. Sic **שֵׁם** nomē,

שְׁמִי nomen meū. **דָּם** sanguis, **דָּמִי** sanguis meus. At

בֵּן filius, quia habet (⁵) in fine pro (⁶,) hic statim

recipit (⁶,) ut **בְּנֵי** filius meus. Prov. 6. I. c. 7. I.

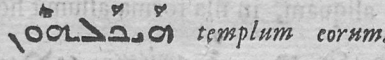
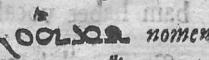
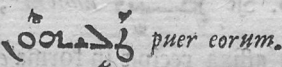
& passim ibi.

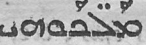
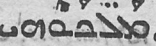

2. Quæ formant emphaticam in **אני**, abjecto **אני** ad **אני** recipiunt hoc affixum **אני**, ad prius *fund.* assumpto (⁷,) ut **אני בֵּן** puer, **אני בְּנֵי** puer meus. A forma

אני fit **אני** *shroi solutio mea*, ab **אני** fit

אני

meditatio mea. Illud autem meditacionem meam, Psal. 5. 2. uti scribitur in Bibliis nostris Polyglottis, videtur esse pro uti est in editione Erpeniana. Si quæ autem occurrunt in desinentia, in illa forma sunt & nuda & affixo hoc primæ personæ induta.

Eadem autem anomalia quæ est in conjunctione affixi est etiam in conjunctione , ut templum eorum, nomen eorum, puer eorum.

Not. 2. in reges ejus non legitur, sed verbum pronuntiatur *malkan*, vel ut aliqui volunt *malkaï*, idque ob loca quædam Novi Testamenti ubi scribitur . Dicunt enim quod illud (^b) tantum ostendit (^v) non efficere diphthongum cum *o*, sed per diæresin legendum *ai*. Sic etiam & ult. in reges tui scem. latet, ideoque nec unquam scribitur, sed profertur *mal-kai*.

Not. 3. Quæ faciunt simplicem *Muralem* in emph. in , & constructâ in , & ad emph. & ad constructâ formâ recipiunt affixa, ut electi emph.

CAP. IV.

De Pronomine cum Verbo.

§. 1. **E**Adem affixa quæ inserviunt Nominibus inserviunt etiam & verbis, nisi quod pro (⁹) hic est **ב**, & pro **ו** & **א** utuntur **י** & **ת**. Non enim recte dico **בניתי** *adificavit eos*, sicut recte dico **בניתיכם** *adificavit vos*, sed **בניתי** *adificavit eos*. Sed hæc videbis in Paradigmate.

§. 2. Si Verbum primæ aut secundæ personæ cum affixo ejusdem est efferendum, ut reciproca sit significatio, Syri vel utuntur conjugatione *Ethpeel*, vel verbo illo elegantissima quadam loquendi formula adjiciunt **נפשי** *anima* vel **מחשבי** *substantia* vel **רוחי** *spiritus*, (nudum autem affixum omnino respuunt,) ut

Mat. 27. 40. **פְּרִי נַפְשִׁי** *libera animam tuam,*

i. e. libera teipsum.

I Cor. 4. 3. **אֲנִי לֹא אֶדְבַר אֶתְּמַר** *sed neque meipsum judico.*

G

Paradigma

Paradigma.

فَصَّرَ

jussit.

Præteritum.

eam. فَصَّرَهَا jussit eum. فَصَّرَهُ

te, fœ. فَصَّرْتِ te, masc. فَصَّرَ

nos, c. فَصَّرْنَا me, c. فَصَّرْتُ

eas. فَصَّرْتِ إِيَّاهُمْ eos. فَصَّرَ إِيَّاهُمْ

vos, fœ. فَصَّرْتُمُ vos, m. فَصَّرْتُمْ

§. 3. Not. 1. Quæ terminantur in (ⁿ) retinent suum (ⁿ) ubicunque alia retinent suum (ᵛ,) ut **فَصَّرَ**

amavit, **فَصَّرَهَا**; amavit eam.

Not. 2. Defectiva prim. } suum (ⁿ) & prim. ۱ suum (ᵛ) retinent ubicunque ۱ in **فَصَّرَ** habet Scheva.

Not. 3. Defectiva ult. } ut **فَصَّرَ** edificavit, **فَصَّرَ** revelavit, nunquam expriment suum } sed illo abjecto recipiunt omnia affixa precedente (⁰,) ut **فَصَّرَ** edificavit, **فَصَّرَهَا** eam, **فَصَّرْتِ** te, **فَصَّرْنَا** nos; at pro

pro **אֶלֶּה** edificavit eum utuntur **אֶלֶּהוּ**, ut
 Psal. 20. **אֶלֶּהוּ** respondit ei. **אֶלֶּהוּ** vocavit
 eum. Mat. 18. 37. Quandoque tamen etiam per (")
 efferuntur more perfectorum, ut Luc. 14. 4. **אֶלֶּהוּ**
 & sanavit eum.

Not. 4. Verbum **אָזְ** sum, es, est, in recipien-
 dis affixis plerunque assumit **ו** cum (") ut **אָזְ**
 sum ego, **וּאָזְ** tu es, **אֶלֶּאָזְ** illa est, **אָזְ**
 nos sumus, nisi in tertia persona masc. ubi est
אֶלֶּאָזְ ille est.

אָזְ

fussit fec.

eum. **אֶלֶּאָזְ** eum. **אֶלֶּאָזְ**

te, fec. **אֶלֶּאָזְ** te, m. **אֶלֶּאָזְ**

nos, c. **אֶלֶּאָזְ** me, c. **אֶלֶּאָזְ**

eas. **אֶלֶּאָזְ** eos. **אֶלֶּאָזְ**

vos, fec. **אֶלֶּאָזְ** vos, m. **אֶלֶּאָזְ**

Not. 1. Defectiva geminatione secundæ radicalis mutant

G 2

mutant (°) in (°,) ut **حَمَلَتْ** comminuit illa, **حَمَلَتْ**
eum.

Not. 2. Defectiva ult. | nihil mutant cum affixis,
ut **حَمِلَتْ** adificavit, **حَمَلْتِ**, **حَمَلْتِ**, &c.

حَمَلْتِ

fussisti. m.

eam. **حَمَلْتِ** cum. **حَمَلْتِ**

nos, c. **حَمَلْتِ** me, c. **حَمَلْتِ**

eas. **حَمَلْتِ** eos. **حَمَلْتِ**

حَمَلْتِ

fussisti fœ.

eam. **حَمَلْتِ** cum. **حَمَلْتِ**

nos, c. **حَمَلْتِ** me, c. **حَمَلْتِ**

eas. **حَمَلْتِ** eos. **حَمَلْتِ**

حَمَلْتِ

فَصَّرَ

fussi. c.

eam. فَصَّرْتِهَا eum. فَصَّرْتُهَا

te, fœ. فَصَّرْتِكِ te, m. فَصَّرْتُكَ

tas. فَصَّرْتِیْنِ eos. فَصَّرْتُهُمَا

vos, fœ. فَصَّرْتِكُمُ vos, m. فَصَّرْتُكُمْ

فَصَّرُوا

fusserunt. m.

eam. فَصَّرْتِهَا eum. فَصَّرْتُهَا

te, fœm. فَصَّرْتِكِ te, masc. فَصَّرْتُكَ

nos, com. فَصَّرْتِیْنِ me, com. فَصَّرْتُهُمَا

tas. فَصَّرْتِیْنِ eos. فَصَّرْتُهُمَا

vos, fœ. فَصَّرْتِكُمُ vos, m. فَصَّرْتُكُمْ

Not. 1. Aliquando inter verbum & affixum assumunt ة, ut pro فَصَّرْتِهَا fusserunt eum

G 3

فَصَّرْتِهَا

וַיִּשְׁפְּרוּ, pro וַיִּשְׁפְּרוּ jusserunt te m.
וַיִּשְׁפְּרוּ, &c.

Not. 2. Defectiva ult. | formant hanc personam
vel per duplex o, ut a בָּנִים edificarunt, וַיִּבְנֶה
eum, וַיִּבְנֶה eam, vel mutant prius o in |, ut
וַיִּבְנֶה, hinc וַיִּבְנֶה viderunt me. Joh. 20.
29. vel denique per | & utrumque o simul, ut
וַיִּבְנֶה quaesiverunt eam. Psal. 54. 3.

Horum autem Pael & Aphel בָּנִים & בָּנִים
mutant (ו) sub secunda radicali in Scheva & tertia
accipit vocalem (ו), ut בָּנִים, וַיִּבְנֶה, וַיִּבְנֶה,
&c.

	וַיִּשְׁפְּרוּ	
	jusserunt fec.	
eam,	וַיִּשְׁפְּרוּ	eum, וַיִּשְׁפְּרוּ
te, fec.	וַיִּשְׁפְּרוּ	te, m. וַיִּשְׁפְּרוּ
nos, com.	וַיִּשְׁפְּרוּ	me, com. וַיִּשְׁפְּרוּ
eas.	וַיִּשְׁפְּרוּ	eos. וַיִּשְׁפְּרוּ
vos, fec.	וַיִּשְׁפְּרוּ	vos, m. וַיִּשְׁפְּרוּ

Not. 1.

Not. 1. Hic etiam aliquando est ¶ paragodicum, sicut fuit & in masc. ut enim ibi aliquando pro ^٩فقره fit ^٩فقره, & sic recipiunt affixa, ut videre est in notis ad Paradigma, sic etiam & hic pro ^٩فقره aliquando legitur ^٩فقره, & ad ^٩فقره illud recipiunt affixa, ut ^٩فقره jusserunt fœ. eum, ^٩فقره eam, &c.

Not. 2. Ad hunc modum etiam desinentia ¶ formant hanc personam, ut ^٩فقره edificarunt fœ. ^٩فقره eam, ^٩فقره eum, ^٩فقره te, m. ^٩فقره te, fœ. & sic de cæteris.

^٩فقره

† assistis m.

eum. ^٩فقره eum. ^٩فقره

nos, c. ^٩فقره me, c. ^٩فقره

eas. ^٩فقره eos. ^٩فقره

G 4

^٩فقره

فرضتس

fussistis fœ.

eam. فرضتس cum. فرضتس

nos, c. فرضتس me, c. فرضتس

eas. فرضتس eos. فرضتس

فرضتس

fussimus, c.

eam. فرضتس cum. فرضتس

te, fœ. فرضتس te, m. فرضتس

eas. فرضتس eos. فرضتس

vos, fœ. فرضتس vos, m. فرضتس

De Participiis.

§. 4. Priusquam ipsum Paradigma aggredimur, duo sunt observanda, 1. Quod affixa junguntur Participiis more Nominum, & tunc fere pro Nominibus sumuntur. 2. Quod Pronomina primæ & secundæ personæ, sæpe more affixorum componuntur cum Participiis utriusque generis & numeri per omnes conjugationes, tuncque Participium exponendum est per præfens indicativi, ut

Benoni

Infinitivus.

יִּבְרָךְ

Jubere.

§. 5. Not. 1. (v) finale mutatur solummodo in Scheva, ut יִּבְרָךְ eum, יִּבְרָךְ ju-
bere eum, &c. At (o) finale, ut in quiescentibus me-
dio o, manet, ut יִּבְרָךְ judicare, יִּבְרָךְ judi-
care eum.

Not. 2. Cum Infinitivus terminatur in (h) ut in
omnibus conjugationibus præter Peal, in assumptione
affixorum additur L, ut Joh. 14. 17. יִּבְרָךְ
ad accipiendum eum.

Not. 3. Desinentia } mutant } in u, & (o) in
Scheva, ut יִּבְרָךְ edificare, יִּבְרָךְ eum, &c.

§. 6. Imperativus.

יִּבְרָךְ

Jubeto, m.

eam. יִּבְרָךְ eum. יִּבְרָךְ

nos, c. יִּבְרָךְ me, c. יִּבְרָךְ

eos. יִּבְרָךְ eos. יִּבְרָךְ

יִּבְרָךְ

יָבִטוּ

jubeto, fœ.

eam. יָבִטוּ עִימָא eum. יָבִטוּ עִימָא

nos, c. יָבִטוּנִי me, c. יָבִטוּנִי

eas. יָבִטוּ יְיָנוּ eos. יָבִטוּ יְיָנוּ

Not. Desinentia | paulo aliter hic se habent, ut
 יָבִטוּ *adifica, fœ.* eum, יָבִטוּ eam,
 יָבִטוּנִי *nos, c.* me, sic & יָבִטוּנִי *sana me.*
 Psal. 6. 3.

יָבִטוּ

jubete, maf.

eam. יָבִטוּ עִימָא eum. יָבִטוּ עִימָא

nos, c. יָבִטוּנִי me, c. יָבִטוּנִי

eas. יָבִטוּ יְיָנוּ eos. יָבִטוּ יְיָנוּ

Not. I. Vocalis (ב) & Sheva situm plerunque com-
 mutant, & טָפֵּן (ב) finali affigitur nuda vocalis, ali-
 quando autem hic, ut in Præterito, interferitur ד,
 ut Psal. 2. II. יָבִטוּ עִימָא & *tenete eum,*
 pro

pro $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$, uti est in Paradigmate.

Not. 2. Ubi Imperativus non formatur per (^h) illud (^h), additur, ut $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$ dicite, $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$ dicite id.

Not. 3. In Pael & Aphel vocalis secundæ radicalis tantum mutatur in Scheva, ut $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$ honorate, $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$ honorate eum.

Not. 4. Desinentia ׀ hanc formant personam sicut tertiam pluralem Præteriti, illam ideo vide.

$\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$

jubete, fce.

eam. $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$ eum. $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$

nos. $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$ me, c. $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$

Not. Hic vides quomodo hæc persona in Peal plerunque formatur per Nun Paragogicum, at in Pael & Aphel etiam simplex forma usurpatur, ut $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$

jubete fce. $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$ eum, $\text{אָתְּוּלְוּ}^{\text{h}}$ eam, &c.

Futurum.

Futurum.

יִבְרַח

Iubebit.

eam. יִבְרַחְנָהּ eum. יִבְרַחְנִי

te, fœ. יִבְרַחְכֶּנּוּ te, m. יִבְרַחְכֶּם

nos, com. יִבְרַחְנוּ me, com. יִבְרַחְנוּ

eos. יִבְרַחְנֵם eos. יִבְרַחְנֵם

vos, f. יִבְרַחְנָהּ vos, m. יִבְרַחְנֵם

§. 7. Not. 1. Tertia fœminina formatur sicut
tertia masculina, at pro tertia persona masculina

יִבְרַחְנֵם aliquando invenitur יִבְרַחְנָהּ.

Sic יִבְרַחְנָהּ ut coleret eam. Gen. 2. 15.

Not. 2. Affixa primæ personæ utriusque numeri
sæpe junguntur secundæ personæ singulari per ו.

At tunc secunda radicalis retinet suum (ו,) vel, si se-
quatur gutturalis, (ו,) ut יִבְרַחְנֵם perdes nos

יִבְרַחְנֵם molestiam præbe mihi. Luc. 11. 7.

Not. 3. Quæ desinunt hic in Nun formantur si-
cut ea quæ desinunt in Nun in Præterito. At Nun
illud

semper utuntur Δ. Sed Doctis & eruditis viris ignoscendum est, utpote qui nunquam tam prosperam habuerunt auram, quæ vetus Testamentum Syriacum iis afferret. Quod cum in manus nostras accidit, talia exempla nobis præbuit, ut plane asseramus Δ non minus linguæ Syriacæ quam Γ Chaldaicæ & 𐤀 Hebraicæ competere. Inter alia aperias librum & primum Geneseos versum consulas, ibi hæc tibi occurrunt verba. $\text{בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם$

וְאֶת הָאָרֶץ In principio creavit Deus cælum & terram. Sic & Eccles. 8. 15. $\text{וְלֹאֶיִךְ לְשׂוֹמְרֵי הַחַיִּים$ & laudavi ego latitiam.

Non sane diffiteor, quin Δ hoc in Bibliis nostris Polyglottis non tanquam nota Accusativi casus, sed potius tanquam nomen substantivum exponitur, per esse, essentia, & istiusmodi. Nec etiam me latet, quomodo multi, iique in Schola hæc nostra Philologica, præsertim in linguis Orientalibus, non parvi imo magni nominis, quique Bibliorum nostrorum πολυγλωτσίαν editioni manus admoverunt auxiliatrices, asserunt Syriacum Δ originem suam non debere, nec respondere Hebraico בְּרֵאשִׁית seu Chaldaico בְּרֵאשִׁית , sed Heb. $\text{וְ$ significanti esse, essentia. Ac quidem & ipse in eorum tanquam tot magistrorum verba facilis iurarem, nisi multa eaque ut mihi quidem videntur satis valida me in contrarium ducerent argumenta, ut, si Syriacum Δ responderet וְ , tunc וְ quandoque

quando idque non incongrue posse transferri per esse, ut in primo illo versu Geneleos. *In principio*

creavit Deus אֱלֹהִים esse caeli, אֶת הַשָּׁמַיִם

& esse terra. Dicimus enim quod Deus non tantum caelum & terram ab esse ad existere, sed ab ipso non esse ad esse produxerit. Denegamus autem hinc sequi, recte ibi ita transferri. Dicimus enim אֱלֹהִים

in illo loco plane πλεονάζων , imo superfluum interponi, si esse seu essentiam denotaret. Quid enim est creatio nisi productio rei ex nihilo? Si ideo Deus creavit Caelum & creavit esse Caeli, hoc est, produxit caelum ex nihilo. Et praeterea si hoc in loco (quomodo etiam se res habet & in aliis locis) si inquam, hoc in loco esse seu essentia necessario debuit interponi, Syriaca translatio perfectior & melior esset, hujusmodi praesertim in locis, quam ipse Textus Hebraicus: deinde concedimus Artifici perito credendum esse in sua arte. Denegamus autem eo quod אֱלֹהִים עָשָׂה , ergo est; & magis adhuc denegamus eo quod אֱלֹהִים בְּעָשָׂה , ergo non est. Eo quod ipse non dixit

אֱלֹהִים tunc temporis pro nota Accusativi casus usurpatum fuisse, ergo & sacrae Scripturae translatore pro istiusmodi nota non habuerunt. Quænam est hæc consequela? Vel ut strictius agamus: Concedimus

אֱלֹהִים aliquando significare $\text{וְ$, sed denegamus nunquam significare $\text{וְ$. Quod autem ad loca illa attinet, ubi אֱלֹהִים tanquam nomen substantivum occurrit cum affixis, nihil probant, eadem enim argumentatione & וְ esset nomen substantivum significans esse vel essentia, quia & ipsum occurrit cum affixis,

H

ut

ut **תקא, תקא**, &c. Sed quo vado? Longius hic, fa-
teor, aberravi, quam vel mos vel mens fuit; longio-
rem hujusce controversiæ discussionem aliis relinqui-
mus agitandam. Hæc ideo impræsentiarum sufficeant
quæ dicantur de *verbo* quatenus aliquando, etsi non
admodum crebro, occurrit habens post se nomen Ac-
cusativi casus cum hac particula **א**. Jam præterea
inquiramus quænam verba aliter in lingua Syriaca
quam in aliis linguis construuntur. Omnis autem dif-
crepantia hic later, quod Syri præpositiones quas-
dam verbis adjungere solent, quæ nunquam ita con-
junctæ in aliis linguis comperiantur. Omnia ideo,
quotquot nobis inter legendum occurrere, sequenti-
bus regulis involvere conabimur.

§. I. Verba intelligendi, illudendi, spernendi, colen-
di, meditando, admirandi, negligendi, mercandi, cavendi,
videndi, utendi, subsannandi, confitendi, dominandi,
adjurandi, abjurgandi seu reprehendendi, implendi, imi-
tandi, mordendi, accipiendi, pulsandi, nocendi, oc-
currendi, evitandi, cruciandi, abnegandi & consimi-
lia perlonque gaudent præpositione **א**, ut

1. **א** **א** **א** intellexit.

Psal. 5. 2. **א** **א** **א** & intellige me-
ditationem meam.

2. **א** **א** illuſit.

Mar. 15. 20. **א** **א** **א** & cum illu-
ſissent ei.

Luc. 18. 32. **א** **א** **א** & illuderent ei.

3. **א**

3. ^ודָּפַח *sprevit.*

1. Tim. 6. 2. ^ולֹא יִדְבְּקוּן דְּאִתָּו *non contemnunt*
seu *spernant eos.*

4. ^ודָּלַס *coluit.*

Gen. 2. 5. ^ולְעֹלְמָא דְּדַרְזָא *ad colen-*
dam terram.

5. ^ותִּלְוִי *meditatus est.*

1 Tim. 4. 15. ^ותִּלְוִי *hęc meditare.*

6. ^ואֲדַמְרָא *admiratus est.*

Luc. 7. 9. ^ואֲדַמְרָא *admiratus est eum.*

7. ^ותִּסְלַח *neglexit.*

Act. 18. 17. ^ותִּסְלַח *neg-*
lexit hęc.

8. ^ותִּמְרַח *mercatus est, emit.*

Act. 7. 16. ^ותִּמְרַח *quod eme-*
rat argento.

9. ^ותִּנְרַח *cavit.*

1 Tim. 4. 16. ^ותִּנְרַח *cave tibi-*
metipfi.

10. וָיָדָהּ vidit.

Act. II. 6. וָיָדָהּ לִי וִידִי eum.

II. וְיָדָהּ } usus est.

Act. 27. 3. וְיָדָהּ לִי וִידִי } usus est benevolentia.

12. וְיָדָהּ (Pael a וָדָהּ) subsannavit.

Pfal. 2. 4. וְיָדָהּ לִי וִידִי } Dominus subsannabit eos.

Pfal. 8. 7. וְיָדָהּ לִי וִידִי } inimici nostri subsannarunt nos.

13. וְיָדָהּ confessus est.

Mat. 10. 32. וְיָדָהּ לִי וִידִי } qui confitebitur me coram hominibus.

14. וְיָדָהּ dominatus est.

Ecclef. 8. 7. וְיָדָהּ לִי וִידִי } qui dominatur vento.

15. וְיָדָהּ adjuravit.

Mat. 26. 63. וְיָדָהּ לִי וִידִי } adjuro te per Deum.

Bibliothek der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft

16. וְיָדָהּ

16. **וַיִּבְרַח** objurgavit seu reprehendit.

Mat. 8. 29. **וַיִּבְרַח** & reprehendit spiritum.

Luc. 4. 39. **וַיִּבְרַח** & objurgavit febrim.

17. **וַיִּמְלֵךְ** implevit.

Act. 5. 3. **וַיִּמְלֵךְ** implevit

Satanas cor tuum.

18. **וַיִּמִּיט** imitatus est.

Heb. 13. 7. **וַיִּמִּיטוּ** & imitami fidem eorum.

19. **וַיִּמְרֹד** momordit.

Act. 28. 3. **וַיִּמְרֹד** & momordit manum ejus.

20. **וַיִּקְבֹּץ** accepit aliquando.

Luc. 6. 42. **וַיִּקְבֹּץ** accipiens vultus.

21. **וַיִּפְּסֵק** pulsavit.

Act. 12. 16. **וַיִּפְּסֵק** pulsavit osium.

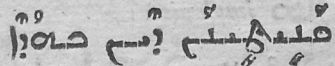
22. **וַיִּנְזֵק** nocuit.

Luc. 4. 35. **וַיִּנְזֵק** cum non nocisset ei quicquam.

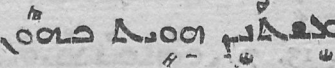
23 occurrit.

Mat. 28. 9. Iesus occurrit iis.

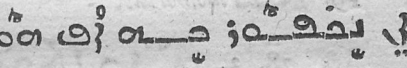
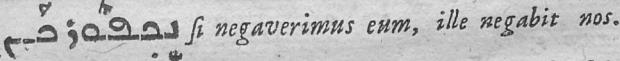
24. evitavit.

2 Cor. 8. 20. evitavimus autem hoc

25. cruciavit.

Act. 26. 11. cruci-
abam eos, vel seviebam in eos.

26. abnegavit.

2 Tim. 2. 12.
 si negaverimus eum, ille negabit nos.

§. 2. Secunda Regula. Verba enarrandi, blasphemandi, deridendi, parcendi, illinendi, tegendi, nitendi, illaqueandi, fidendi, imperandi, fallendi, (& aliquando contemnendi) plerunque amant præpositionem

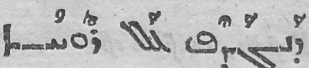
nam , ut

1. enarravit.

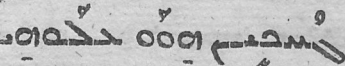
Psal. 2. 6. ut enarra-
ret decretum meum.

2.

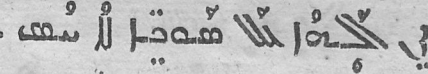
2. blasphemavit.

Mar. 3. 29. qui
autem blasphemabit contra spiritum.

3. derisit.

Luc. 6. 25. deride-
bant eum.

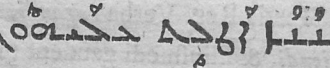
4. pepercit.

Rom. 11. 21. si
Deus ramis non pepercit.

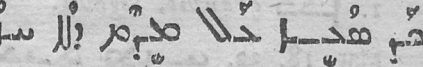
5. illevit.

Joh. 9. 6. illevit ocu-
los illius.

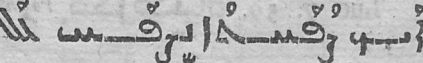
6. regit, obumbravit.

Mat. 17. 5. regit, obumbravit
eos.

7. nixus est.

Col. 2. 18. nixus re quam non vidit.

8. illaqueavit.

Luc. 21. 35. illaqueavit.

10000 instar laquei illaqueabit omnes eos.

9. **אָל** fidit, confisus est.

2 Tim. 2. 12. **אָל אֶלְלִיךָ נִפְעִי** & confidis in temetipso.

10. **אָל** imperavit.

1 Par. 12. 14. **אָל אֶלְלִיךָ נִפְעִי** qui imperabant centum.

11. **אָל** fefellit.

Gen. 42. 7. **אָל אֶלְלִיךָ נִפְעִי** & fefellit eos.

12. **אָל** sprexit.

Mat. 18. 10. **אָל אֶלְלִיךָ נִפְעִי** videte ne spernatis unum.

§. 3. Tertia Reg. Verba rogandi, timendi, exonerandi, obediendi, & istiusmodi gaudent præpositione **אָל**, ut

1. **אָל** quaesivit, rogavit.

Mat. 18. 32. **אָל אֶלְלִיךָ נִפְעִי** quod rogasses me.

Luc. 7. 39. **אָל אֶלְלִיךָ נִפְעִי** rogavit eum.

2. **אָל**

2. **יָסַח** timuit.

Pfal. 3. 7. **לֹא יִסַּח בְּיָמַי יְהוָה וְיִחַדְדֵנִי**

non timebo decem millia populi.

Luc. 19. 21. **יָסַח מִיָּדָי** timui te.

Heb. 11. 27. **וְלֹא יָסַח מִפְּנֵי מַלְאָכָיו**

& non timuit iram regis.

3. **וְשָׁחַ** exoneravit.

Act. 27. 38. **וְשָׁחַ מִן הַנַּוֵּה** exoneravit

navem.

4. **וְשָׁבַע** obedivit.

Gen. 34. 24. **וְשָׁבַע**

& obedierunt Sichem.

Sic etiam aliquando & **וְשָׁחַ** neglexit, ut

Heb. 12. 5. **וְשָׁחַ מִן הַמַּלְאָכִים**

ne negligas castigationem Domini.

Appendix de Infinitivo & Verbo Substantivo.

וְשָׁחַ

§. 1. Not. 1. In Infinitivo & alio Tempore ejusdem Verbi reduplicatio emphasin denotat & certitudinem, ut

Gen. 3. 16. **וְשָׁחַ מִן הַמַּלְאָכִים** multi-

plicando

plicando multiplicabo, i. e. certe & evidenter multiplicabo.

Jud. 17. 3. ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה}
consecrando consecravi pecuniam hanc Domino.

2 Cor. 8. 19. ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה}
eligendo electus est ab ecclesia, i. e. sine omni controversia electus est.

Addita negatione vehementius negat, ut ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה}
non cadendo cecidit, i. e. nullo modo cecidit.

§. 2. Not. 2. Modus Infinitivus nunquam accusandi casum ante se admittit, sed semper ad nominativum Verbi præcedentis pertinet. Non enim recte

dico ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} *Volo ego te numerare*, sed recte dico ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה}

volo ego numerare.

Atque ita cum infinitivus convenire nequit cum nominativo verbi præcedentis, optime ejus loco adhibetur vel Futurum vel Participium cum præpositione ^{וְהָיָה} : De quibus inter figuras Grammaticas.

§. 3. De Verbo autem substantivo ^{וְהָיָה} præter ea quæ dicta sunt, lib. I. cap. 9. hic etiam observes, quod

1. Si Præterito, Participio, aut Futuro postponatur, ^{וְהָיָה} suum in pronuntiatione occultat, ut ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה} ^{וְהָיָה}
poked-vo jubeo, &c.

2. Quando-

2. Quandocunque יָוֹן reduplicatur plusquamperfectum denotat, ut Joh. 3. 25. לֹאֵן לֹאֵן fuit fuit, i. e. fuisset. Sic Esa. 1. 9. $\text{עָשִׂינוּ עָשִׂינוּ}$ fuifsemus. Et Mat. 23. 30. $\text{עָשִׂינוּ עָשִׂינוּ}$ וְאֵין noif fuifsemus.

3. יָוֹן aliquando πλεονάζει , plane otatur, nec aliquid omnino significat, ut יָוֹן וְאֵין incipiebat, vide lib. 3. cap. 3.

4. Verbum hoc substantivum utrinque regit Nominativum, ut apud Latinos, sed posterior Nominativus hic aliquando mutatur in Dativum, ut Esa. 1. 31.

$\text{וְעֹלְמֵי־בָדָד יִלְחָצוּן וְעֹלְמֵי־בָדָד יִלְחָצוּן}$

וְעֹלְמֵי־בָדָד & erit fortitudo eorum in stupam,

& opera eorum in scintillas, i. e. & erit fortitudo eorum in stupa & opera eorum scintillæ.

CAP. VI.

De Adverbis.

HActenus (Deo assistente) de *declinabilibus*: sequuntur *indeclinabilia*, & primo de Adverbis, de quibus hæc notes.

§. I. כֵּן

§. 1. **כִּי** sequente **וְ** tempus denotat, ut Mat.
24. 33. **כִּי תִּרְאוּ אֵת אֵלֶּיךָ וְאֵת אֵלֶּיךָ**
cum videritis hac omnia. Sic & v. 15. **כִּי תִּרְאוּ**

כִּי תִּרְאוּ cum autem videris.

§. 2. Duo Adverbia continuo geminata gradum
superlativum indicant, ut

Exod. 1. 7. **וְהָיוּ לְעַמְּךָ וְלְעַמְּךָ** & roborati
sunt valde valde, i. e. maxime.

Exod. 23. 30. **פָּאֻלְטִים פָּאֻלְטִים** paulatim pau-
latim, i. e. valde paulatim.

Luc. 20. 16. **יְהִי חֵם יְהִי חֵם** quod
male male, i. e. pessime, perdet eos.

§. 3. Quaedam Adverbia junguntur Affixis, ut
לֹא הוּא non ipse, (**הוּא** autem est adverbium
compositum ex **לֹא** non & **הוּא** est : ex hisce
enim duobus, Eliso utroque **לֹא הוּא**)

לֹא הוּא non illa, **לֹא הוּא** non illa : re-
cipit Affixa sicut **הוּא**. Sic **כִּי הוּא** sicut ille. Sic
denique **כִּי הוּא** tantum ille. Mat. 4. 10.

CAP. VII.

De Præpositione.

§. 1. Præpositiones inseparabiles א & ב præfiguntur per Scheva, quod sequente alio Scheva mutatur in (ו .) Exempla ubique obvia. Hic autem præterea observes quod ב verbo postpositum Accusativum sæpe denotat, & plerunque etiam significat nomen istud cui præfigitur esse certum quid & determinatum. Aliud enim est dicere $\text{אֲנִי קוֹרֵא סֵפֶר}$ lego librum, & aliud $\text{אֲנִי קוֹרֵא סֵפֶר כָּתוּב}$. Prius enim solummodo denotat me legere librum, & posterius indicat me legere certum aliquem & peculiarem librum.

§. 2. ב præter vim præpositionis etiam vim Adverbii aliquando habeat, sicut vel tantum, ut Luc. 3. 5.

§. 3. Ut Adverbia sic & Præpositiones quadam recipiunt Affixa. Et aliæ quidem more nominum singularium aliæ vero more nominum pluralium.

More singularium recipit בְּ , ut בְּעִמָּךְ mecum,

בְּעִמּוֹ cum eo, בְּעִמָּי tecum, בְּעִמְּכֶם

vobiscum, בְּעִמָּנוּ nobiscum. Sic etiam & לִבְּ

ad, לִבְּכֶם contra, לִבְּאֵי juxta. Sic

etiam

etiam & וְ־ recipit affixa more singularium,
 sed interposito L, ut וְ־ לְ־ propter illum.
 Sic etiam & אֲחֵרֵי־ inter, ut וְ־ אֲחֵרֵי־ inter eos.
 וְ־ אֲחֵרֵי־ inter vos. At cum aliis Affixis aliter,
 ut וְ־ אֲחֵרֵי־ inter me. Mat. 20. 19. וְ־ אֲחֵרֵי־
 inter eum. Mat. 20. 26. More autem pluralium re-
 cipiunt מִ־ ante, כַּ־ contra, לִפְנֵי־ sub,
 בְּ־ absque, בְּ־ לְ־ propter, בְּ־ לְ־
 coram. וְ־ לְ־ juxta; ut וְ־ לְ־ contra eum,
 וְ־ לְ־ contra me, וְ־ לְ־ contra vos. Et sic
 de cæteris.

CAP. VIII.

De-Conjunctione & Interjectione.

§. 1. Conjunctio copulativa וְ־ nunquam hic ut
 apud Hebræos convertit Futurum in Præteritum vel
 Præteritum in Futurum, sed solummodo copulat, &
 semper præfigitur per Scheva nisi aliud Schêva sequatur;
 tunc enim juxta regulam convertitur in (וְ־) Ex-
 empla passim obvia.

§. 2. Quædam Conjunctiones sunt mere comple-
 tivæ, ut וְ־, cujus usus frequens est in interrogati-
 onibus,

וְאַתָּה דָּבַרְתָּ לִּי כִּי אֶתְחַנֵּן לְךָ
quia unam petii a Domino & ipsam quaeram, videl. אֶתְחַנֵּן petitionem.

Ecclef. 6. 13. וְאִם יִשְׁמַע אֶתְחַנֵּן לְךָ
si genuerit homo centum, vid. filios.

Mat. 18. 22. אֲנִי אֶתְחַנֵּן לְךָ אֶתְחַנֵּן לְךָ
אֶתְחַנֵּן לְךָ אֶתְחַנֵּן לְךָ אֶתְחַנֵּן לְךָ
אֶתְחַנֵּן לְךָ אֶתְחַנֵּן לְךָ אֶתְחַנֵּן לְךָ

Non dico tibi usque ad septem, sed usque ad septuaginta vices septem septem. Huic etiam loco confirmis est ille,

Psal. 89. 35. אֶתְחַנֵּן לְךָ אֶתְחַנֵּן לְךָ
una juravi: In quibus locis videtur desiderari אֶתְחַנֵּן vice, una vice, i. e. semel, & אֶתְחַנֵּן vicibus, vicibus septem, i. e. septies.

§. 2. Adjectivi.

Esa. 1. 13. אֲנִי אֶתְחַנֵּן לְךָ אֶתְחַנֵּן לְךָ
non comedo ego fraude & coactu, videl. parta seu acquisita.

§. 3. Verbi.

Ecclef. 8. 14. Sicut iusti quibus obtingit אֶתְחַנֵּן
אֶתְחַנֵּן לְךָ אֶתְחַנֵּן לְךָ אֶתְחַנֵּן לְךָ
quasi opera impiorum, i. e. quasi commississent opera impiorum.

Singularis pro plurali. At tunc singulare parti-
tive est exponendum, ut Mar. 13. 28. **וְיָבֵשׁוּ**

וְיָבֵשׁוּ rami ejus emollitus est, i. e. quisque ramorum
ejus.

Cardinalis pro Ordinali, ut

Mat. 20. 19. **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ**

& ad diem trium surget, i. e. die tertio. Græc. **καὶ**
ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσει.

Luc. 1. 26. **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ** in mense autem

sex, i. e. sexto. Græc. **ἐν δὲ τῷ μυνὶ τῷ ἕκτῳ.**

§. 2. Generis & numeri simul, ut

Luc. 8. 33. **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ**

& recta iovit grex ille totus ad rupem, & ceciderunt
in mare & suffocati sunt.

§. 3. Temporis pro tempore.

1. Præteriti pro Participio, ut

Joh. 11. 4. **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ**

hic morbus non fuit ad mortem, pro, non est.

Act. 22. 17. **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ** & rever-

sus sum, veni huc, pro, & reversus veni huc.

2. Præteriti pro Infinitivo, ut

Mar. 2. 2. **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ** **וְיָבֵשׁוּ** ut non

possit cepit eos, pro אֶתְּכֶם capere.

3. Participii pro Futuro, ut

Mat. 12. 25. כִּי כִּשְׂרָה לִּי וְנִשְׁחַבְּתִי וְלֹא יָקִימוּ אֹתִי חַיִּים cum surrexerint non accipiunt mulieres, neque mulieres sunt viris, pro, accipient & erunt.

4. Participii pro Infinitivo, ut

Mar. 1. 45. וְנִסְּבָה לְדַבֵּר incipiebat predicans, pro וְדִבֵּר predicare. Græc. ἤρξατο κηρύσσειν.

Joh. 8. 43. וְלֹא תִשְׁמַעְתֶּם אֵלַי וְלֹא תִשְׁמַעְתֶּם אֵלַי quia non potestis vos audientes, i. e. ut Græc. οὐ δύνασθε ἀκούειν quia non potestis audire.

I Sam. 3. 2. וְעֵינָיו & oculi ejus inceperunt gravescentes, i. e. gravescere.

Hunc etiam in modum Participium aliquando pro ejusmodi Infinitivo ponitur qui per Subjunctivum & Conjunctionem ut exponitur, ut

Luc. 10. 40. וְנִשְׂבַח אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ Dic ei juvans me, i. e. juvare, vel ut juvet me.

5. Infinitivi pro Præterito.

Esa. 1. 6. וְלֹא יִשְׁמְרוּ & plaga tumentes non consolidari, i. e. non consolidantur.

6. Futuri

6. *Futuri pro Participio*, ut

Mar. 1. 7. ἵνα μὴ ἐκτρέψῃς ut incurver solvam,

i. e. ut incurvatus solvam.

9. *Futuri pro Infinitivo*. Et hæc quidem Enallage est frequentissima. Et futurum ponitur pro Infinitivo vel *nude* vel cum ἢ præcedente.

Nude, ut

Mat. 8. 28. $\text{ὅτι οὐδεὶς δύναται ἰσχυρῶς εἰσέλθαι ἐκεῖ}$ ut nemo possit transiret, i. e. ut nemo possit transire, Græc. ὅτι οὐ μὴ ἰσχύειν τινὰ παραλθεῖν.

2 Cor. 1. 4. $\text{ὅτι ἡμεῖς ὡς καὶ ὑμεῖς ἐν ἡμῶν ἐπιθυμοῦμεν ἵνα ὑμεῖς ἡμεῖς ἐν ἡμῶν ἐπιθυμοῦμεν}$ ut nos quoque possimus consolemur, i. e. consolari. $\text{ὡς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν}$.

Cum particula ἢ præcedente, ut

Mar. 6. 26. $\text{ὅτι οὐκ ἐθέλει ἀρνηθῆναι αὐτῷ}$ Non voluit ut denegeret ei, i. e. non voluit denegare.

Mat. 12. 26. $\text{ὅτι ἡμεῖς οὐ δύνασθαι ἐκτρέψαι αὐτὸν}$ quomodo potest ut ingrediatur? i. e. quomodo potest ingredi?

Mat. 16. 25. $\text{ὅτι οὐ δύναται ἡ ψυχή σου σώσασθαι ἢ τὴν σάρκα σου}$ quisquis voluerit ut servet animam ejus, i. e. quisquis voluerit servare, Græc. ὁ δὲ γὰρ ἀν θέλη τὴν ψυχὴν αὐτῆ σῶσαι.

§. 4. *Persona pro persona*, ut

Tertia pro Secunda.

Eccles. 7. 7. ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ sic est
risus (istorum) fultorum.

Esa. 1. 20. ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ es Domi-
ni locutum est.

Mat. 1. 1. ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ liber generationis Je-
sua Christi filii Davidis filii Abraham. In qui-
bus verbis ^hוְיִשְׁמְרוּ ter occurrit πλεονασμός. Sed hujusmo-
di quaque pagina immo sane quoque commate pæne
occurrunt, adeo ut *superfluum* esset plura exempla
preferre.

Fit autem & quamvis substantivum constructum
non immediate sequatur, ut

Jer. 7. 4. ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ templum
Domini estis.

Mat. 27. 43. ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ filius
sum Dei.

2. In constructione verborum cum nominibus, ubi
vel verbo ipsi affigitur, ut

1 Reg. 5. 3. ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ & inve-
nerunt Dagonem.

1 Par. 12. 15. ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ qui tra-
jecerunt Jordanem.

1 Cor. 5. 5. ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ ^hוְיִשְׁמְרוּ
& tradatis eum Satana. I 4 Vel

Vel inter verbum & nomen ponitur cum eadem præpositione quæ nomini præfigitur, & tum ipsa præpositio cum suo affixo est pleonastica, ut

Mar. 4. 13. $\text{אִם־יִדְעוּן־אֵת־הַפָּרָבּוֹלִים־אֵלֶּיכֶם}$

אִם־יִדְעוּן nonne cognoscitis vos parabolam hanc?

Vel inter verbum & nomen pleonastice collocatur Pronomen separatum, ut

Act. 1. 2. $\text{אַחֵרִים־וְעַתָּה־אֵלֶיכֶם־אֵלֶּיכֶם־אֵלֶּיכֶם}$

אַחֵרִים postquam præcepisset Apostolis suis, ubi pronomen אֵלֶּיכֶם πλεονάζει.

Vel cum verbo additur pronomen Dativi casus, ut

1 Par. 12. 18. $\text{וְעַתָּה־אֵלֶיךָ־יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ}$ veri tibi David,

ubi אֵלֶיךָ tibi abundat.

Mat. 4. 10. $\text{אֵלֶיךָ־יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ}$ abi tibi, ubi אֵלֶיךָ iterum πλεονάζει, sc

Mat. 4. 17. $\text{אֵלֶיךָ־יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ}$ sede.

Mat. 22. 44. $\text{אֵלֶיךָ־יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ}$ mortuus est sibi.

3. Frequens etiam est Pleonasmus affixorum cum pronomine; quando relativum casu obliquo effertur. Qualis etiam Pleonasmus linguæ Hebraicæ satis notus est, ut

Ecclef. 6. 2. $\text{וְעַתָּה־אֵלֶיךָ־יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ}$

vir cui dederit ei Deus opes.

Esa.

Esa. I. 20. $\text{אֲשֶׁר לְעֵץ הַתְּרֵבִינְתִּים וְעָלְיוֹתָם יִשְׁפְּרוּ}$

sicut terebinthus cui effluxere folia ejus. Sed hæc Hebræis non ignota.

4. Quando sequitur וְ cum affixo, ut

Mar. 2. 18. $\text{וְעַתָּה אֲנִי וְדָוִד אֲנִי אֵלֶיךָ מְבַרְכִים}$

& discipuli tui non jejunant, ubi וְ abundat; cujusmodi sæpe etiam videre est.

§. 2. Hactenus de Pronomine pleonastico: sequitur verbum substantivum אֵל , quod sæpe etiam occurrit pleonastice quidem, sed eleganter cum verbo substantivo יָשָׁע , ut

Joh. 11. 1. $\text{אֵל אֶתְּכֶם אֲנִי אֵלֶיךָ מְבַרְכִים}$ fuit autem quidam qui egrotus erat.

Joh. 11. 18. $\text{לֹא אֵלֶיךָ אֲנִי אֵלֶיךָ אֲנִי אֵלֶיךָ}$ illa erat, ubi etiam pronomen abundat.

Imo & verbum substantivum יָשָׁע aliquando מֵעַלְמַד videtur, ut

2 Pet. 1. 8. $\text{לֹא אֵלֶיךָ אֲנִי אֵלֶיךָ אֲנִי אֵלֶיךָ}$ nequaquam; sic & v. 16.

sunt autem qui in hujusmodi locis non mere pleonasticum, sed & emphaticum esse autumant.

§. 3. Datur Pleonasmus etiam in Præpositione, quando videlicet eadem præpositio bis repetitur, ut

Luc. 24. 1. $\text{בְּיָמֵינוּ אֵלֶיךָ אֲנִי אֵלֶיךָ אֲנִי אֵלֶיךָ}$ In uno in Sabbato.

1 Cor. 15. 50. ¹καρὸς ²καὶ ³σαῖμα ⁴καὶ ⁵σῶμα
⁶καὶ ⁷σῶμα ⁸καὶ ⁹σῶμα ¹⁰καὶ ¹¹σῶμα ¹²καὶ ¹³σῶμα ¹⁴καὶ ¹⁵σῶμα
 caro & san-
 guis regnum cælorum hereditare non possunt.

At hoc non semper fit, aliquando enim verbum
 respondet eodem in genere nomini sibi proximiori eti-
 am in numero singulari, ut

1 Pet. 1. 2. ¹ἐπιφάνεια ²καὶ ³εἰρήνη ⁴καὶ ⁵ἀγάπη
⁶καὶ ⁷εἰρήνη ⁸καὶ ⁹ἀγάπη ¹⁰καὶ ¹¹εἰρήνη ¹²καὶ ¹³ἀγάπη
 gratia & pax multiplicetur apud vos,
 Græc. χάρις καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πολλαπλασιάζονται.

Rom. 8. 39. ¹οὐρανὸς ²καὶ ³γῆ ⁴καὶ ⁵ἀνατόλῃς ⁶καὶ ⁷δύση
⁸καὶ ⁹ἀνατόλῃς ¹⁰καὶ ¹¹δύση ¹²καὶ ¹³ἀνατόλῃς ¹⁴καὶ ¹⁵δύση
 neque altitudo neque profunditas,
 nec alia creatura possit separare me ab amore Dei.

CAP. V.

De accentibus verborum, distinctionibus sententiarum,
 numerandi ratione, & arte poetica.

HÆc quatuor ad nullas orationis partes pertinentia
 hic potius quam inter inter illas attingere libuit.
 Non est autem ut diu in illis immoremur; nec enim tanti
 momenti sunt ut fusc doceantur, nec tantæ difficulta-
 tis quin cito discantur. Hac ideo de illis breviter
 observentur.

Accentus

§. 1. Accentus apud Syros semper omittuntur. Quoniam ideo syllaba in pronunciando accentum habere intelligatur, sic statuunt; quod in dissyllabis, si prima syllaba efferatur per Scheva quiescens, vocalis Scheva antecedens habebit accentum, ut $\overset{\circ}{\text{מלכו}}$ *málko* rex. Si secunda syllaba ita se habet, illa accentum habebit, ut $\overset{\circ}{\text{פקדו}}$ *pakédh* iussit. Si utraque, utraque habet accentum, ut $\overset{\circ}{\text{נפיקו}}$ *néphkédh* iubebit. Si neutra, prima afficitur, ut $\overset{\circ}{\text{רובו}}$ *róbho* bonus. In Polysyllabis penultima semper afficitur, ut $\overset{\circ}{\text{מזמורו}}$ *mazmúro* Psalmus, $\overset{\circ}{\text{מבאמרו}}$ *mbamóru* ho fides.

§. 2. Quod autem ad sententiarum distinctionem a Syris usitatam, vix ullam exacte observatam videre est: utcumque punctum unum crassius vel duo incisa colon designant, vel etiam periodum. Hæc autem periodus in Bibliis nostris Polyglottis plerunque designatur etiam asterisco, hunc in modum *

Aliquando vero ad periodum, in antiquis præsertim codicibus, adhibentur quatuor puncta, ut $\cdot\cdot\cdot\cdot$ vel etiam : : Et ad interrogationem puncta duo sinistrorsum deflexa, ut $\cdot\cdot$.

§. Numerant ut Hebræi, per literas viz. Alphabeticas, ut } I. א 2. &c. } IO. ל II. ב 20.

§. 23. Varios autem numeros centenos per punctum; millia, myriadas, & varia millia myriadam per lineolas quasdam varie fitas designant, ut

Appendix ad Librum Tertium
DE
PRAXI GRAMMATICA.

PSALMUS 101.

Verf. 1.

גְּדַלְתָּהּ | סִיבֹתָהּ | זָמַנְךָ : סֶחֱךָ | עֲבַבְתָּהּ | זָמַנְךָ

.Domine laudabo te & canam iudicium & bonitatem

גְּדַלְתָּהּ | סִיבֹתָהּ | זָמַנְךָ bonitatem. Est nomen singu-

lare abstractum, a concreto גָּדוֹל bonus : in

Novo autem Testamento plerunque significat gra-
tiam, beneficentiam : est generis fœminini, & inveni-
tur in forma emphatica, a simplici גְּדוֹלָה vid.

lib. 1. cap. 7. §. 2. Priusquam autem ad alia proce-
dam, hic præterea observandum est, quod odom seu
zequopho (°) in גְּדַלְתָּהּ cum Hebraicis characteri-

bus scribitur, effertur per Camets (°,) טִיבֹתָהּ, uti
& subsequens טִיבֹתָהּ. Ita semper scribitur, at pro-
nunciatur sicut o in locus, vel alio vocabulo. Nec ta-
men incipias ibo, quin pronunciari potest sicut Heb.
camets, modo cum Buxtorfio, aliisque pronuncies ca-
mets sicut a obscurum cum o mixtum, quomodo &
nos in lingua nostra Anglicana, efferimus a in shall,
hall, & illiusmodi: vid. lib. 1. cap. 2. §. 3.

סִיבֹתָהּ

וְיָדָן וְיָדָן & *judicium*. Primo hic est *Van*
copula præfixa per Scheva intellectum. vid. lib. 1.
cap. 3. §. 1. & lib. 1. cap. 15. deinde וְיָדָן *judicium*
a וְיָדָן *judicavit*. Est etiam in statu emphatico, a
simplici וְיָדָן. vid. lib. 1. cap. 6. §. 2.

וְיָדָן וְיָדָן *canam*. Est prima singularis futuri
Pael, a radice וְיָדָן *cecinit*. Sicut וְיָדָן *jubebo*:
habet autem (ו) in fine ob *Rish*. vid. lib. 1. cap. 9.
& regulam primam generalem. vid. etiam cap. 9.
§. 6. 6.

וְיָדָן וְיָדָן & *te*. וְיָדָן est nota Accusativi casus, lib.
1. cap. 5. §. 6. וְיָדָן autem est affixum secundæ per-
sonæ masculini generis, lib. 2. cap. 3. §. 2.

וְיָדָן וְיָדָן *laudabo*. Est prima persona sin-
gularis futuri *Pael* a radice וְיָדָן *laudavit*, ha-
bet etiam (ו) in fine pro (ו) ob gutturalem ו, si-
cut וְיָדָן ob ו. vid. locum ibi laudatum.

וְיָדָן וְיָדָן *Dominus*. Est in forma emphatica a
simplici וְיָדָן. vid. lib. 1. cap. 6. §. 2. & 3.

Vers.

bilis, lib. 1. cap. 14. et est de numero earum præpositionum quæ more singularium recipiunt affixa, lib. 2. cap. 7. §. 3. Hoc autem affixum ו nec hic nec ullibi pronuntiatur, vid. lib. 2. cap. 3. §. 4.

אָנְכִי ambulavi, est prima persona singularis præteriti Pael, a radice אָנְךְ ambulavit, sicut

אָנְךְ jussi.

בְּתַמְיוּתוֹ in sinceritate ejus, viz. cordis. Hic affixum ו est pleonasticum. vid. lib. 3. cap. 3. §. 1. בְּ est præpositio præfixa per Scheva subintellectum, אָנְכִי est nomen derivatum ab Heb. אָנְךְ integer, completus fuit: et significat integritatem, sinceritatem.

בְּלִבִּי cordis mei. Hic ו est nota genitivi casus, lib. 1. cap. 5. §. 6. & ו non pronuntiatur, ut antea in אָנְךְ. אָנְךְ idem significat quod Heb. אָנְךְ vel אָנְךְ cor. At in recipiendo affixo abjicit ו, juxta illud lib. 2. cap. 3. §. 4.

בְּיָמָיו in medio. בְּ est præpositio, אָנְךְ idem significat quod Heb. אָנְךְ medium. אָנְךְ ביתי domus mea: ו non legitur, ut antea. אָנְךְ idem significat quod Heb. אָנְךְ domus.

Versus 3.

וְלֹא שָׂמָא חֲסֵדָא אֲנִי אֲבִיבִי אֲבִיבִי אֲבִיבִי

: iniquitatis verbum meos oculos ante posui non Et

אֲבִיבִי אֲבִיבִי אֲבִיבִי אֲבִיבִי אֲבִיבִי אֲבִיבִי אֲבִיבִי

.mihī adhasit non & , sum detestatus malum facientem

וְלֹא אֲבִיבִי & non. Vau est copula præfixa per Sche-

va, ut antea: וְ est adverbium negandi, idem signi-

ficans quod Heb. לֹא & Chald. לֹא.

אֲבִיבִי שָׂמָא posui. Est prima persona Præteriti,

a radice שָׂמָא idem quod שָׂמָא posuit, & inflecti-

tur sicut שָׂמָא surrexit, lib. I. c. II. §. 5.

וְלֹא אֲבִיבִי לִיקְבֵּל contra, adversus, coram. Est

præpositio separabilis, lib. I. cap. 14. & una ex eis

quæ affixa more singularium recipiunt, lib. 2. cap. 7.

§. 3.

וְלֹא אֲבִיבִי עֵינַי oculis meos. אֲבִיבִי idem significat

quod Heb. עֵינַי. In plurali facit in simplici forma

אֲבִיבִי, in emphatica אֲבִיבִי, in qua forma reci-

pit affixa abjiciendo ׀, ut אֲבִיבִי oculi mei, lib. 2.

cap. 3. §. 4. Duo illa puncta suprema vocan-

tur

tur **רבו** ; **רבו** , & sunt indices pluralis numeri,
lib. 1. cap. 4. §. 3.

מלתא **מלתא** *verbum*, a radice **לסו** *loqu-*
tus est. Est autem **מלתא** in forma emphatica a
simplici **מל**. vid. lib. 1. cap. 7. §. 2. Hic au-
tem forma emphatica sequente ; ponitur pro con-
structa, lib. 2. cap. 1. §. 3. 2.

מעלה **מעלה** *iniquitatis*. ; nota genitivi ca-
sus. **מעלה** *iniquitas, perversitas*, ab Hebraica radice
עלה *perversa egit*.

לדעבר **לדעבר** *facientem*, sive *eum qui facit*
seu operatur. **ל** est nota Accusativi casus, & hic præ-
ponitur per (**ל**) ob sequens Scheva. ; significat *qui,*
qua, quod, & sequente pronomine demonstrativo,
eum qui. **לדעבר** *operatur*, est Benoni Peal a radice
עבר *operatus est*.

בשחא **בשחא** *malum*. Est in statu emphati-
co a simplici **שח** idem

שנאה **שנאה** *odi eum*. Est prima perso-
na præteriti a radice **שנא** *odio habuit vel prosecu-*
tus est. Inflectitur sicut **שנא** *revelavit*, lib. 1. cap. 12.

conjuncta, nisi cum particulis quibusdam. vid. lib. I. cap. 14.

יָדַעְתִּי יְדַעְתִּי cognovi seu agnovi. Est prima persona praeteriti, a radice יָדַע cognovit, & inflectitur sicut יָדַעְתִּי jussi.

Versus 5.

חָסַף יְדַעְתִּי בְּסוֹמְתִי עִינָיו
perde- , clam suum socium obtretrat qui Eum

אֶת־עֵינָיו חָסַף עִינָיו חָסַף
cor amplum & oculi elati sunt cujus eum: bam

אֶת־עֵינָיו חָסַף
comedebam non cum eo

חָסַף לְמִי? eum qui. Δ est nota Accusativi casus. חָסַף est pronomen interrogativam, at sequente

vicem pronominis relativi supplet, vid. lib. 2. cap. 2. §. 2. יְדַעְתִּי יְדַעְתִּי דְּאֶבְרָהָם qui obtretrat, אֶת־עֵינָיו

חָסַף, qui divulgat obtretrationem: חָסַף enim separatim significat edere vel etiam divulgare, & יְדַעְתִּי significat

obtretrationem, criminationem; sed quaecumque concurrunt, exponuntur per accusavit, criminatus est. Hinc etiam Diabolus in hac lingua semper vocatur

אָצְפָּרָא, accusator, calumniator, respondens voci *ouravās*, ab Heb. אָצְפָּרָא *adversus* est. אָצְפָּרָא autem est Benoni Peal ab אָצְפָּרָא. אָצְפָּרָא est in statu emphatico, & in hoc statu sequente וְ ponitur loco status constructi, lib. I. cap. I §. 3. I.

אָצְפָּרָא socii seu proximi sui. אָצְפָּרָא significat *socium, amicum, proximum*, a radice אָצְפָּרָא *sociavit*. Et autem in statu emphatico, & abjecto וְ & adjecto וְ affixo tertiæ perf. maf. fit אָצְפָּרָא *socius suus*.

אָצְפָּרָא *clam, abscondit in secreto, in arcano*. אָצְפָּרָא est præpositio eaque inseparabilis. אָצְפָּרָא est a radice אָצְפָּרָא *abscondit*, & significat *secretum, arcanum*.

אָצְפָּרָא אָצְפָּרָא *perdebam*. אָצְפָּרָא est Benoni Aphel a radice אָצְפָּרָא *periiit*. Hic autem

Benoni sequente Verbo substantivo אָצְפָּרָא ponitur pro tempore præterito imperfecto. vid. lib. I. c. 9. §. 6. I. 2.

אָצְפָּרָא est prima persona præteriti a radice אָצְפָּרָא *fuit*,

sicut אָצְפָּרָא a אָצְפָּרָא *revelavit*. וְ habet sub se lineolam istam notam occultationis. vid. lib. 2. cap. 5. in Appendice, §. 3. 2.

אָצְפָּרָא

עִמּוֹ, לְדַרְמוֹ, לְעִמּוֹ, cum eo cujus elati sunt. עִמּוֹ est

præpositio significans *ad*, aliquando *cum*, & hic præfigitur per (ו) ob sequens Scheva; etenim & עִמּוֹ etiam præponitur per Scheva. Est autem עִמּוֹ pronomen, & cum pronomine tertiæ refertur ad antecedens, & significat, *qui qua, quod, cujus*, &c. lib. I. cap. 8. §. 7.

עִמּוֹ, est secundæ declinationis & pluralis numeri, a singulari עִמּוֹ *excelsus, altus, elatus*, a rad. עִמּוֹ *altum, elatum esse*. Duo illa puncta supraposita denotant pluralem numerum.

עִינָיו דְּתַמָּוֹט עִינָיו ut antea. עִינָיו sub עִינָיו habet lineolam istam occultationis. vid. lib. 2. cap. 3. §. 4. not. 2.

עִמּוֹ, עִמּוֹ, עִמּוֹ, amplum. עִמּוֹ cum (ו) ob sequens Scheva. עִמּוֹ, *amplius, latus, spatiosus*; est in statu simplici & absoluto.

עִמּוֹ, עִמּוֹ, עִמּוֹ, cum eo. עִמּוֹ est præpositio separabilis, lib. I. cap. 14. & significat *cum*. עִמּוֹ est affixum tertiæ personæ, ut sæpe.

עִמּוֹ, עִמּוֹ, עִמּוֹ, comedebam. עִמּוֹ est

Benoni Peal, ab עִמּוֹ, *comedit*. vide præterea in

עִמּוֹ, עִמּוֹ, עִמּוֹ, מִבְּדַר הַיּוֹם.

Verf.

Versus 6.

בְּנֵי אֱמֻנָה יִשְׁבְּעוּ אִתִּי : יְבָרְכֶם אֲנִי

: mecum sedeant ut terra fideles ad mei Oculi
יְבָרְכֶם אֲנִי יְבָרְכֶם אֲנִי יְבָרְכֶם אֲנִי

mibi ministrabit ille macula sine in via ambulat qui
עֵינַי אֲנִי oculi mei, aut antea.

בְּנֵי אֱמֻנָה יִשְׁבְּעוּ אִתִּי in fideles. א cum (ו)

ob sequens Scheva. יְבָרְכֶם אֲנִי est in statu empha-

tico pluralis numeri, a sing. יְבָרְכֶם אֲנִי verax, fidelis,

a radice יָרַח. In Apbel יָרַח אֲנִי credidit.

יְבָרְכֶם אֲנִי דָרְעָה תֵּרָאֵם terra. ו nota genitivi casus : non
patiens ante se Scheva, hic transfert vocalem suam in
locum Scheva, quod aliter esset sub ו. vid. lib. I. c. 3.

§. 3. יְבָרְכֶם אֲנִי דָרְעָה תֵּרָאֵם terra, ab Heb. יָרַח commutatione
consonantium consimilium ו & י.

יְבָרְכֶם אֲנִי יְבָרְכֶם אֲנִי ut sedeant, Futurum Peal a ra-
dice יָרַח sedit. vid. lib. I. cap. II. §. 4. 2. יְבָרְכֶם אֲנִי

עִמִּי mecum. א cum, ut antea: א non legitur.

יְבָרְכֶם אֲנִי יְבָרְכֶם אֲנִי qui ambulat. ו est pronomem.

יְבָרְכֶם אֲנִי יְבָרְכֶם אֲנִי ambulat. Benoni Pacl a radice יָרַח am-
lavit.

יְבָרְכֶם אֲנִי

יִשְׁמְעֵנִי יְהוָה יִשְׁמְעֵנִי ministrabit mihi. Futuram
 Pacl a radice שָׁמַע administravit, cum affixo לִי fi-
 cut יִשְׁמְעֵנִי jubebit mihi.

Versus 7.

לֹא יֵשֵׁב בְּבֵיתִי חָפְזָא שֶׁרְמֵהוּ בְּבֵיתִי : חָפְזָא
 sermo & fraudem facit qui mea domo in sedebit Non
 חָפְזָא יִשְׁמַע מִפִּי חָפְזָא .
 meis oculis cor a erit firmus non mendax

לא יֵשֵׁב non sedebit, Fut. Peal a radice

ישב sedir. vid. lib. I. cap. II. §. 4.

בְּבֵיתִי חָפְזָא in medio domus mea, ut an-
 tea ver. 2.

יְעַבְדֵּנִי חָפְזָא qui operatur. & pronomen relativum.

חָפְזָא Benoni Peal a radice עָבַד, operatus est.

יְבַלֵּא חָפְזָא dolus, fraus, a rad. בָּלָא machinatus
 est, dolose cogitavit vel egit.

חָפְזָא חָפְזָא & sermo. חָפְזָא habet sub se li-
 neolam occultationis, ut non pronunciaretur. vid. lib. I.
 cap. 4. §. 4. Est autem חָפְזָא verbum, nomen

derivatum a rad. חָפַץ dixit, locutus est.

חָפְזָא חָפְזָא mendax, est in forma emphatica a
 simplici

simplici **דָּרַב** idem. lib. I. c. 6. §. 2. deducitur autem a ra-
dice **דָּרַב** *mentitus est*, quod iterum fit ab Heb. **דָּרַב**
idem, mutato ו in ך, quæ sunt literæ ejusdem organi.

בְּיָמָיו יִצְרָח *firmus seu rectus erit*, Futurum a rad.
יִצְרָח idem. vid. lib. I. c. 9. §. 6. 6.

אֲנִי עִמָּךְ *ante, coram*, est præpositio separabilis,
idem quod **עִמָּךְ**.

Versus 8.

חַרְפָּיָא יִשְׁמַע חֲדָשֵׁהוּ זְעִיבָהּ זְעִיבָהּ זְעִיבָהּ
terra impios omnes filere faciã matutino Im
וְכָל עַמֵּי מְדִינָתוֹ יִשְׁמַע חֲדָשֵׁהוּ
omnes Domini civitate ex perdam &
חֲדָשֵׁהוּ
iniquitatem facientes

בְּצִפְרָהּ חַרְפָּיָא *in aurora, mane, matutino tempore.*
א est præpositio. **חַרְפָּיָא** est in forma emphatica a sim-
plici **חַרְפָּיָא** idem. **יִשְׁמַע חֲדָשֵׁהוּ** *filere faciam*, est
prima futuri Pael a radice **שָׁמַע** *filuit, tacuit.*

וְכָל עַמֵּי מְדִינָתוֹ יִשְׁמַע חֲדָשֵׁהוּ *omnes. Vel potius*
זְעִיבָהּ זְעִיבָהּ זְעִיבָהּ exponere seu transferre debe-
mus, *universitatem impiorum.* Hic enim **וְכָל** (uti &
ubicunque

ubicunque occurrit) regit casum genitivum, & simul habet affixum *pleonasticum* subsequenter substantivi. vid. lib. 3. cap. 3. §. 1. Nullum autem adjectivum hunc in modum cum substantivo constructum unquam compertum fuit. Quod evidens mihi videtur argumentum **וְ** ubicunque occurrit, esse nomen substantivum, quod diligenter observandum.

וְשֵׁנִים *impious*. Est in statu emphatico pluralis numeri, a sing. **וְשֵׁנִי** *improbus, impius*, quod venit a radice **שָׁעַ** *improbe, impie se gessit*.

וְאֶבְדָּה *perdam*. Hic etiam } transfert vocalem suam in locum præcedentis Sheva, quod sæpius inculcavi. **וְאֶבְדָּה** est futurum *Aphel*, a rad. **בָּדַד** *perit*. vid. lib. 1. cap. 11. §. 3.

וְאֶבְדָּה *ab præpositio*: habet punctum subscriptum, ut distinguatur a **וְאֶבְדָּה** quod habet punctum superscriptum, nec in quibusdam codicibus aliter distinguuntur.

וְאֶבְדָּה *civitas*. Habet lineolam sub *Nun*, quæ indicat literam illam non esse pronunciamdam. Est autem in forma emphatica a simplici **וְאֶבְדָּה** *civitas*, quod venit a **בָּדַד** *judicavit*: affixum **וְ** ad finem illius est *pleonasticum*.

וְעֹשִׂים *facientes*. Est in forma constructa pluralis numeri, in qua forma hic regit casum genitivum, lib. 1. cap. 1. §. 6.

Mat.

Mat. 6. 9.

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

veniat, nomen tuum sanctificetur, caelis in qui noster Pater

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

etiam caelis in sicut tua voluntas fiat, tuum regnum

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

hodie nostra indigentia panem nobis da terra in

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

nos & sicut nostra debita nobis remitte &

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

temptatione in nos inducas ne et, nostris debitoribus remittimus

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

regnum est tuum quia, malo a nos libera sed

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

seculorum seculum in gloria & potentia &

Non est ut in praxi Grammatica ulterius remoremur: quae dicta sunt, ut opinor, sufficient, quibus incipientes se exercent. Quapropter difficiliora solummodo vocabula hic explicabimus, & manum de tabula tollemus.

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

Affixorum vid. lib. 2. c. 3. notam generalem 4. & specialem 4.

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

qui in caelis, Gr. ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. שְׁמֵי שָׁמַיִם idem quod שְׁמֵי שָׁמַיִם caeli. Est in statu emphatico numeri pluralis. vid. lib. 1. cap. 6. §. 5. in Exceptionibus.

וְיָבֹרֵךְ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

שְׁבַחוּהוּ בְּסוּגָא פְּבַחְסוּסִי בְּפִי
 דְּרַבּוּתָּהּ: שְׁבַחוּהוּ נִזְכָּרוֹס: פְּבַחְסוּסִי
 בְּקֶלֶא דְקֶרְנָא: שְׁבַחוּהוּ כְּפֶלֶא נִמְנָן: פְּבַחְסוּסִי
 בְּקִיחָרָא וּבְכִנְרָא: כְּפֶלֶא נִזְכָּרוֹס: פְּבַחְסוּסִי
 שְׁבַחוּהוּ בְּפִלָּגָא פְּבַחְסוּסִי בְּפִלָּגָא
 וּבְרַבּוּעָא: שְׁבַחוּהוּ סְחִיבְדָּן: פְּבַחְסוּסִי
 בְּמִנָּא חֲלִיחָא: שְׁבַחוּהוּ כְּמִינָא סְחִיבְדָּן: פְּבַחְסוּסִי
 בְּצִלְיִ שְׁמֵעָא: שְׁבַחוּהוּ כְּרִזְלָא פְּסִדָּן: פְּבַחְסוּסִי
 בְּקֶלֶא וּבְקֶעֱתָא: כָּל כְּפֶלֶא סְכִמְדָּן: כָּל
 נִשְׁמָא הַשְׁבַּח לְמַרְיָא נִפְסָן לְעֵבֵד לְפִי

Translatio.

Laudate Dominum in sanctitate ejus : laudate eum in
 firmamento roboris ejus : laudate eum in fortitudine ipsi-
 us : laudate eum in abundantia magnitudinis ejus : lau-
 date eum cum voce cornu : laudate eum cytharis & lyris : lau-
 date eum tympanis & sistris : laudate eum chordis ju-
 cundis : laudate eum cymbalis sonoris : laudate eum cum
 voce & clamore. Omnis spiritus laudet Dominum.

FINIS.

פְּבַחְסוּסִי לְפִי
 הַלְלוּיָהּ

Laudate Dominum.

